

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-05-02

Diarienummer:
KSN-2024-01036

Handläggare:
Hannes Vidmark

Röstningsinstruktion Mälarens vattenvårdsförbund årsstämma 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- att** instruera ombudet på Mälarens vattenvårdsförbund att rösta i enlighet med förslag till beslut i årsmöteshandlingar.

Ärendet

Årsstämma i Mälarens vattenvårdsförbund 2024 äger rum den 17 maj. Inför stämman beslutar kommunstyrelsen om röstningsinstruktion för kommunens valda ombud.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Mälarens vattenvårdsförbund är en ideell förening med 60 medlemsorganisationer. Förbundet bildades 1998. Förbundets syfte är att

- bidra till underlag för samhällsplanering och annan verksamhet av betydelse för vattenförhållandena i Mälaren för att öka möjligheterna att följa upp miljömål och initiera miljöförbättrande åtgärder,
- genom samverkan främja vattenvårdande insatser i Mälaren och dess avrinningsområde.

Förbundets verksamhet omfattar att

- bedriva miljöövervakning av Mälaren och i samband med detta ta fram underlagsmaterial om tillståndet i vattenmiljön.

- redovisa miljöövervakningens resultat på sådant sätt att det blir till nytta i medlemmarnas löpande verksamhet: planerings- och utvecklingsarbete i kommuner, företag, myndigheter m fl.
- bedriva ett arbete för samråd, information och effektivt resursutnyttjande.
- samverka med vattenvårdsförbund, vattenförbund och vattenråd för att samordna utrednings- och åtgärdsfrågor angående Mälarens avrinningsområde.
- tillgodose allmänhetens behov av lättillgänglig information om Mälaren.

Kommunstyrelsen beslutade den 23 november 2022 (§13) att Uppsala kommun fortsatt ska vara medlem i Mälarens vattenvårdsförbund. Kommunfullmäktige utsåg den 12 december 2022 (§90) Anette Fischer (V) till Uppsala kommuns ombud i Mälarens vattenvårdsförbund samt Tor Bergman (M) till ersättare.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2 maj 2024
- Bilaga 1, Inbjudan förbundsstämma Mvuf 2024
- Bilaga 2, Program förbundsstämma Mvuf 2024
- Bilaga 3, Dagordning årsstämma Mvuf 2024
- Bilaga 4 Verksamhetsberättelse och bokslut Mvuf 2023
- Bilaga 5, Medlemsavgifter Mvuf 2024
- Bilaga 6, Verksamhetsplan Mvuf 2024

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Inbjudan till Mälarens vattenvårdsförbunds årliga förbundsstämma 2024

Vi kallar samtliga medlemsorganisationer till stämman, men även övriga organisationer i Mälarens avrinningsområde - såsom kommuner, länsstyrelser, företag och ideella organisationer - hälsas välkomna att delta på förbundsstämman för information om verksamheten. För mer information om Mälarens vattenvårdsförbund och dess verksamhet, se www.malaren.org.

Årets stämma äger rum på Steningevik konferens i Märsta, fredagen den 17 maj kl. 09.00 – 15.00

Stämman börjar med kaffe kl. 9.00-9.30. Vi kommer att vara i salen Sjövik på Steningevik.

Kl. 9.30 Årsstämma.

Kl. 11.15 får vi information om resultaten från Mälarövervakningen.

Kl. 11.45 Lunch. Till kaffet efter maten kommer det att finnas möjlighet att delta i seminarier/workshops i mindre grupper om olika frågor som rör Mälaren. Mer information om teman och frågeställningar kommer senare.

Kl 13.00 Redovisning av resultat från PFAS-mätningar i vatten och fisk i Mälaren.

Kl. 13.20 Information om PFAS-problematiken och arbete med åtgärder på Arlanda flygplats för att minska belastningen till Märstaån och Mälaren.

Kl 14.00 Promenad till Mälaren och Märstaåns mynning.

Kl.14.40 Tillbaka på Steningevik för kaffe och kaka.

Handlingarna inför stämman skickas ut via e-post till samtliga medlemmar i vattenvårdsförbundet senast den 2 maj. De kommer också att skickas ut till samtliga anmälda till årsstämman ca en vecka före stämman samt finns att ladda ner på hemsidan www.malaren.org

Varmt välkomna!

Solveig Nilsson, ordförande & Ingrid Hägermark, förbundschef

ANMÄLAN

Anmäl dig **senast den 5 maj** via länken [Anmälan till Mälarens vattenvårdsförbunds årsstämma 2024](#)

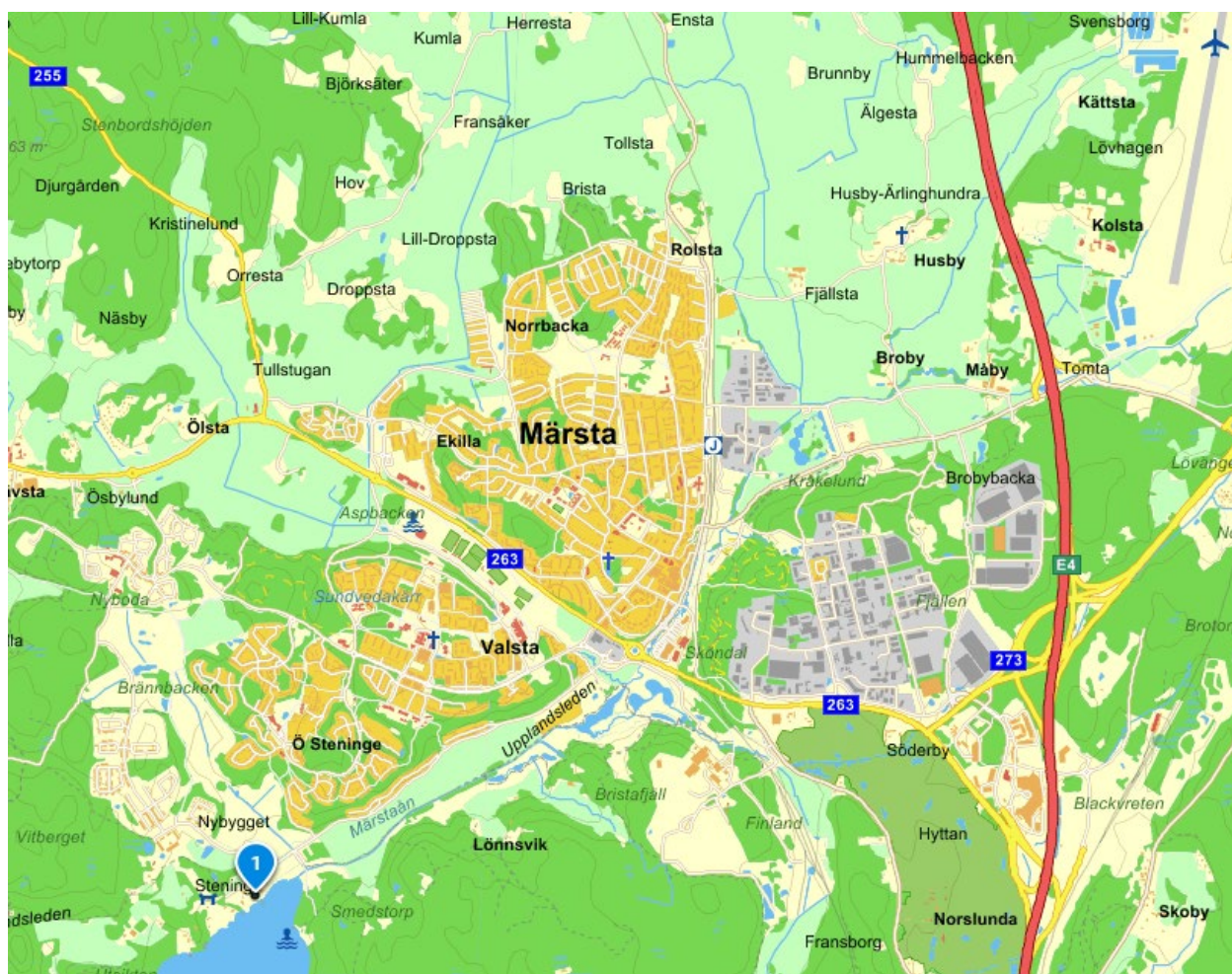
Vägbeskrivning till Steningevik konferens:

Mer info om Ersta konferens och hur du hittar dit finns här:

[Hitta hit från Stockholm, Arlanda & Uppsala | Steningevik®](#)

Adressen är Steninge Allé 111, Märsta.

Länk till kartan på Eniro: <https://kartor.eniro.se/m/QZ2ON>

För information om stämman:

Läs mer och hämta handlingar här:

[Årsstämma 17 maj 2024 | Mälarens vattenvårdsförbund \(malaren.org\)](#)

Kontakta:

Anna Carlheim, e-post anna.carlheim@lansstyrelsen.se eller tfn 010 – 224 94 64.

Program vid Mälarens vattenvårdsförbunds ordinarie förbundsstämma 17 maj 2023 i Märsta

Tid: Kl. 09.00 – 15.00

Plats: Steningevik konferensanläggning, Märsta

Program

- 09.00 Samling och kaffe
- 09.30 Välkommen!
- 09.45 Förbundsstämma Mälarens vattenvårdsförbund
- 11.00 Paus
- 11.15 Information om resultat från Mälärövervakningen 2023.
Stina Drakare och Faruk Djodjic, Institutionen för vatten och miljö, SLU.
- 11.45 Lunch. Till kaffet efter maten kommer det att finnas möjlighet att delta i seminarier / workshops i mindre grupper om olika frågor som rör Mälaren. Mer information om detta kommer senare.
- 13.00 Redovisning av resultat från PFAS-mätningar i vatten och fisk i Mälaren. Ingrid Hägermark, Mälarens vattenvårdsförbund.
- 13.20 Information om PFAS-problematiken och arbete med åtgärder på Arlanda flygplats för att minska belastningen till Märstaån och Mälaren. David Prytz, miljöspecialist PFAS, Swedavia.
- 14.00 Promenad till Mälaren och Märstaåns mynning.
- 14.40 Tillbaka på Steningevik för kaffe och kaka.

Förslag till dagordning vid ordinarie förbundsstämma i Mälarens vattenvårdsförbund 17 maj 2024 i Stockholm

1. Val av ordförande och sekreterare för stämman
2. Val av två personer att jämte ordföranden justera protokollet
3. Fråga om mötet blivit utlyst i behörig ordning
4. Fastställande av röstlängd
5. Styrelsens berättelse och revisorernas berättelse för det gångna verksamhetsåret
6. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen det gångna verksamhetsåret
7. Val av ledamöter till styrelsen och suppleanter för dessa
8. Val av ordförande
9. Val av två revisorer och suppleanter för dessa
10. Val av valberedning om tre personer, varav en är sammankallande
11. Fastställande av årsavgifter
12. Fastställande av verksamhetsplan och budget
13. Antagande av nya medlemmar i förbundet
14. Övriga anmälda ärenden

VERKSAMHETSBERÄTTELSE OCH BOKSLUT

Verksamhetsåret 2023

Innehållsförteckning

Förord	4
Mälarens vattenvårdsförbunds verksamhetsberättelse för 2023...5	
Vattenvårdsförbundets syfte	5
Medlemmar	5
Kommuner	5
Länsstyrelser	5
Regioner.....	5
Företag som utnyttjar Mälaren som recipient för avloppsvatten.....	6
Företag som nyttjar Mälaren för dricksvattenproduktion	6
Vattenvårdsorganisationer.....	6
Myndigheter.....	6
Intresseorganisationer	6
Förvaltningsberättelse	7
Styrelse.....	7
Mälarens vattenvårdsförbunds kansli.....	8
Arbetsgrupp Mälarens vattenvårdsförbund	9
Kontaktpersoner och stämooombud	9
Vattenpolitiker 2023	10
Nätverk.....	10
Möten inom förbundet	11
Årsstämma	11
Styrelsemöten	12
Möten med arbetsgruppen	12
Nätverk för vattenstrategier	12
Samverkan och information.....	13
Vattenmyndigheten.....	13
Havs- och vattenmyndigheten (HaV)	13
Vattenvårdsförbund	13
LIFE IP Rich Waters	14
Övriga organisationer och allmänhet	14
Verksamhet 2023	15
Bedriva miljöövervakning och ta fram underlag om tillstånd i vattenmiljö.. 15	
Basprogrammet, Mälarövervakningen.....	16
Inventering av glacialrelikta kräftdjur.....	16
CyanoAlert, fjärranalys av alger	16
Effektbaserade vattenanalyser.....	17
Utveckling av satellitbaserade indikatorer för statusklassning	17
Redovisa miljöövervakning till nytta för medlemmarnas verksamhet	18
Rapporter och sammanställningar	18
Seminarier	18

Stötta medlemmarna att nå målet god status i alla

vattenförekomster 20

Samordna planering, finansiering och genomförande av åtgärder samt stötta med sakkunskap 20

Ansökningar om medel för åtgärder	20
Riskanalys av Mälaren	20
Bekämpning av sjögull i Mälaren	20
Åtgärdssamordnare Sagån-Mälaren och Svartån	21
LAVA - lokal administration av vattenvårdsåtgärder	23
Stöd till åtgärder inom kommunerna	24
LIFE IP Rich Waters	24

Tillhandahålla lättillgänglig information om Mälaren 29

Hemsidan.....	29
Facebook & LinkedIn.....	29
Nyhetsbrev.....	30
Inslag i media.....	30

Utfall jämfört med budget 2023 31

Kommentarer till utfallet 32

Förenklat årsbokslut för 2023 33

Förord

Mycket har hänt under året som gått. Vi har bland annat kommit igång på allvar med den punkt i vår vision som heter ”Förbereda oss för att hantera kommande miljöutmaningar för Mälaren tillsammans”. Under 2023 arbetade vi vidare med riskanalysen för Mälaren och det står klart att de mest angelägna frågorna att ta itu med för att skydda Mälaren är PFAS-problematiken jämte hur vi hanterar klimatförändringens påverkan på Mälaren.

Under sommaren upplevde vi stora översvämningar runt Mälaren, framförallt i Västmanland, vilket gjorde frågan om klimatförändringen påtaglig. Vi kommer med all sannolikhet att få se kraftigare översvämningar som inträffar oftare runt Mälaren. Översvämningarna medför många olika problem. Att förebygga problemen är viktigt och här går det hand i hand med det arbete som våra åtgärdssamordnare gör med att stötta genomförande av vattenvårdsåtgärder i hela avrinningsområdet. Åtgärder som fördröjer vattnet i landskapet är både effektiva för att minska övergödningen samtidigt som det minskar översvämningensrisken.

Inom åtgärdssamordningen startade vi upp ett intressant pilotarbete under året i samarbete med vattenmyndigheten, som berör just de åtgärder som fördröjer vatten i landskapet. LAVA, ”Lokal administration av vattenvårdsåtgärder” har vi kallat det. Målet är att hitta en bra modell för hur de många åtgärder som genomförs i avrinningsområdena för att fördröja av vattenflöden, ska kunna klaffa in i vattenförvaltningens systematik på ett bra sätt. På så vis hoppas vi kunna binda ihop de lokala initiativen med den stora bilden som modelleras fram för hela avrinningsområdet, och hitta en röd - eller blå - tråd däremellan.

I förbundet har vi också genomfört en rad olika seminarier och utbildningsinsatser under året. Vid de träffar där vi har hållit vår nu uppdaterade utbildning för politiker om kommunens roll i vattenförvaltningen, har det sammanlagt deltagit över 200 personer, och 26 vattenstrateg/samordnare från kommuner har beställt hem vårt material för att hålla utbildningen i sin kommun. Så vi når ut och allt fler drar nytta av vårt arbete!

Under sommaren 2023 inträffade även något uppseendeväckande i Mälaren. Den invasiva arten sjögull, som breder ut sig från väster till öster i Mälaren drabbades av en sjukdom, som fick större delen av allt sjögull att dö bort. I slutet av augusti fanns det knappt några levande plantor kvar. Med hjälp av forskare från SLU kommer vi att följa utvecklingen framåt noga. Varför och riktigt vad som har hänt har vi ännu inga svar på, men vi hoppas kunna få det så småningom.

Västerås, april 2024
Ingrid Hägermark
Förbundschef Mälarens vattenvårdsförbund

Mälarens vattenvårdsförbunds verksamhetsberättelse för 2023

Styrelsen för Mälarens vattenvårdsförbund avger följande verksamhetsberättelse för 2023.

Vattenvårdsförbundets syfte

Förbundets syfte är att bidra till underlag för samhällsplanering och annan verksamhet av betydelse för vattenförhållandena i Mälaren för att öka möjligheterna att följa upp miljömål och initiera miljöförbättrande åtgärder.

Förbundet har även som målsättning att genom samverkan främja vattenvårdande insatser i Mälaren och dess avrinningsområde. Förbundet är en allmännyttig ideell förening.

Medlemmar

Flertalet av alla de som nyttjar, påverkar eller utövar tillsyn av Mälaren är medlemmar i vattenvårdsförbundet. Med kommunerna inom Mälarens vattenvårdsförbund har vi representerat vi ca 2,5 miljoner av de totalt 2,9 miljoner invånare som bor i Mälarens avrinningsområde.

Följande organisationer var medlemmar i förbundet 2023:

Kommuner

Botkyrka, Ekerö, Enköping, Eskilstuna, Fagersta, Hallstahammar, Hanninge, Huddinge, Håbo, Järfälla, Knivsta, Kungsör, Köping, Nykvarn, Sala, Salem, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Stockholm, Strängnäs, Sundbyberg, Södertälje, Upplands-Bro, Upplands-Väsby, Uppsala och Västerås kommuner. I dessa kommuner bor sammanlagt ca 2,5 miljoner invånare.

Länsstyrelser

Stockholms län, Södermanlands län, Uppsala län och Västmanlands län.

Regioner

Region Stockholm, Region Uppsala och Region Västmanland.

Företag som utnyttjar Mälaren som recipient för avloppsvatten

Pfizer Health AB, Ragn-Sells Avfallsbehandling AB, Svensk Oljeåtervinning AB och Yara AB.

Företag som nyttjar Mälaren för dricksvattenproduktion

Mälarenergi, Norrvatten, Stockholm Vatten och Avfall samt Telge Nät.

Vattenvårdsorganisationer

Arbogaåns vattenförbund, Enköpingsåns vattenråd, Fyrisåns vattenförbund, Hedströmmens vattenförbund, Hjälmarens vattenvårdsförbund, Hågaåns vattenråd, Kolbäcksåns vattenförbund, Räcksta ås vattenråd, Sagåns vattenråd, Svealands kustvattenvårdsförbund och Örsundaåns vattenråd.

Myndigheter

Havs- och vattenmyndigheten, Sjöfartsverket och Trafikverket.

Intresseorganisationer

VAS-rådet (Rådet för Vatten- och avloppssamverkan i Stockholms län), Mälarens fiskareförbund, Sportfiskarna region Mälaren, Mälarens båtförbund, LRF Mälardalen och LRF Södermanland samt länsförbunden av naturskyddsföreningen i Södermanland, Västmanland och Uppsala.

Förvaltningsberättelse

Styrelse

Under 2023 har styrelsen haft följande sammansättning:

Ordinarie

Solveig Nilsson (S)

Västerås stad

Peter Vesper (S)

Köpings kommun

Bengt Strandberg (S)

Eskilstuna kommun

Elinor Caruth (M)

Strängnäs kommun

Åsa Sturestig (MP)

Stockholms stad

Lars Greger (MP)

Södertälje kommun

Andreas Almquist (MP)

Hallstahammars kommun

Rickard Malmström (MP)

Uppsala kommun

Jacques de Maré (MP)

Region Stockholm

Anders Lindblom

(enhetschef miljöanalys)

Länsstyrelsen i Stockholms län

Carina Färm

(vattenvårdsdirektör)

Länsstyrelsen i Västmanlands län

Daniel Hellström

(kvalitets- och utvecklingschef)

Norrvatten

Vakant

Representant näringslivet

Per Pettersson

(VD Svenska Insjöfiskarena)

Mälarens Fiskareförbund

Ersättare

Vakant

Västerås stad

Dan Stigenberg (S)

Kungsörs kommun

Mattias Peterson (C)

Upplands-Bro kommun

Krister Larsson (M)

Enköpings kommun

Louise Rollins (MP)

Huddinge kommun

Tony Haddad ©

Järfälla kommun

Mikael Rye-Danjensen (KNU)

Knivsta kommun

Mats Andersson (M)

Uppsala kommun

Christoffer Wickberg (KD)

Region Stockholm

Irene Karlsson Elfgren

(funktionschef vatten)

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Vakant

Länsstyrelsen i Uppsala län

Susanne Lindhe

(dricksvattenspecialist)

Stockholm Vatten och Avfall AB

Vakant

Representant näringslivet

Malin Kjellin

(projektledare fiskevård)

Sportfiskarna region mitt

Cassandra Telldahl Bjelkelöv
LRF Mälardalen

Vakant
Sjöfartsverket

Kjell Johansson (lantbrukare)
LRF Södermanland

Ingmarie Ahlberg (sektionschef
miljö och arkitektur)
Trafikverket

Ordförande i styrelsen var Solveig Nilsson, Västerås stad.

Vice ordförande har varit Lars Greger, Södertälje kommun.

Sekreterare har varit Ingrid Hägermark och Anna Carlheim, Länsstyrelsen Västmanlands län.

Kassaförvaltare har varit Roger Norström, Dentaredovisning i Mälardalen.

Revisorer

Ordinarie

Caroline Swartström,
Grant Thornton

Ulla Persson (S)
Västerås stad

Ersättare

Johan Lindén,
Grant Thornton

Patrik Boström (S)
Surahammars kommun

Valberedning

I valberedningen har Olof Bergold, Västerås stad (sammankallande) och Anders Karpesjö, Järfälla kommun samt Katarina Luhr, Stockholms stad, ingått.

Mälarens vattenvårdsförbunds kansli

Under 2023 var Ingrid Hägermark förbundschef i förbundet och arbetade 95% procent. Elin Ångman arbetade 95 % som processledare. Viktor Kärvinge arbetade 60% som åtgärdssamordnare. Joakim Prabert 100% som agronom/åtgärdssamordnare. Viktoria Vingmarker arbetade 7 % med klimatrelaterade vattenfrågor. Anna Andersson Ax arbetade 10 % som kommunikatör jan-juli. Daniel Anundi arbetade 10% som kommunikatör och Anna Carlheim arbetade 20 % som projektassistent från och med augusti. Kassören Roger Norström har arbetat ca 10% med ekonomiadministrationen.

Samtliga på kansliet utom kassören är anställda av Länsstyrelsen i Västmanlands län och placerade på Vattenmyndighetens kansli. Länsstyrelsen i Västmanlands län får ersättning för detta från förbundet. Kassören sköter uppdraget till förbundets kansli via egen firma.

Kanslipersonal: Ingrid Hägermark, Elin Ångman, Viktor Kärvinge, Viktoria Vingmarker, Joakim Prabert, Anna Carlheim, Daniel Anundi och Roger Norström.

Arbetsgrupp Mälarens vattenvårdsförbund

Arbetsgruppen har under 2023 bestått av följande:

Joakim Lücke	Stockholm Vatten och Avfall
Susanne Lindhe	Stockholm Vatten och Avfall
Helene Ejhed	Norrsvatten
Henrik C Andersson	Länsstyrelsen i Stockholms län
Jonas Hagström	Länsstyrelsen i Stockholms län
Irene Karlsson Elfgrén	Länsstyrelsen i Södermanlands län
Gunilla Lindgren	Länsstyrelsen i Uppsala län
Vakant	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Ingrid Hägermark	Mälarens vattenvårdsförbund
Viktor Kärvinge	Mälarens vattenvårdsförbund
Elin Ångman	Mälarens vattenvårdsförbund
Christina Saltström	Upplands-Väsby kommun
Maria Pettersson	Stockholm stad
Babette Marklund	Järfälla kommun
Mia Svedäng	Naturskyddsföreningen

Joakim Pansar och Mats Thuresson från Länsstyrelsen i Stockholms län ingår även i arbetsgruppen för frågor gällande miljöövervakningsprogrammet.

Kontaktpersoner och stämмоombud

För respektive medlemsorganisation finns en utsedd kontaktperson samt stämмоombud. För att ta del av lista över kontaktpersonerna och ombuden, kontakta kansliet.

Vattenpolitiker 2023

Många kommuner har även utsett en eller flera vattenpolitiker:

Karin Tempelman	Enköping
Sarita Hotti	Eskilstuna
Anders Lönroth	Huddinge
Henrik Juhlin	Huddinge
Tommy Rosenkvist	Håbo
Fredrik Anderstedt	Håbo
Tony Haddad	Järfälla
Mikael Rye-Danjelsen	Knivsta
Dag Stigenberg	Kungsör
Mervi Ulvbane	Nykvarn
Martin Enström	Nykvarn
Sture Johansson	Sala
Erik Hamrin	Sala
Jonas Riedel	Sollentuna
Victoria Johansson	Solna
Magnus Stuart	Strängnäs
Magnus Brandel	Strängnäs
Towe Bengtsson	Sundbyberg
Mattias Petersson	Upplands-Bro

Nätverk

Det finns ett flertal nätverk där medlemmarna kan ha en eller flera representanter. Under 2023 har följande nätverk varit aktiva:

MEDLEMSNÄTVERK BASERAT PÅ UPPGIFT/ROLL I VATTENARBETET

- Nätverk för vattenpolitiker på kommuner
- Nätverk för vattenstrateger på kommuner
- Nätverk för åtgärdssamordnare

ÄMNESPECIFIKA NÄTVERK

- Nätverk för kartläggning och åtgärder mot PFAS/PFOS
- Nätverk för minskad spridning av giftiga båtbottnfärger (TBT)
- Nätverk för projektutveckling
- Nätverk för bekämpning av sjögull

För att ta del av lista över deltagare i respektive nätverk, kontakta kansliet.

Möten inom förbundet

Årsstämma

Årsstämman ägde rum den 12 maj på Ersta konferens i Stockholm. Samtliga deltagare fanns med på plats, ingen möjlighet att närvara digitalt gavs detta år.

Direkt efter stämman presenterade Stina Drakare och Faruk Djodjic från institutionen för vatten och miljö, SLU, resultaten från miljöövervakningen i Mälaren 2022.

Efter lunchpausen hölls miniseminarier på temana:

- Finansiera vattenvård med riskkapital och ekosystemsjänster – vattenvård från ett engelskt perspektiv
- Nyuppdaterad utbildning om kommunernas åtgärder i Vattenförvaltningens åtgärdsprogram 2022-2027
- Åtgärder och erfarenheter från LEVA-samordningen av åtgärder inom Mälarens vattenvårdsförbund
- Catchment management and flooding management in Scotland, with natural based solutions

Bilder från årsstämman, 64 personer deltog under stämmoförhandlingen.

Efter miniseminarierna höll Klas Hyllander från Stockholms stad ett föredrag om Slussen i Stockholm, dess historik och bygget av nya Slussen. Därefter promenerade deltagarna ner till Slussenrummet på Södermalms-torg för visning av modellen av nya Slussen och en titt från utsiktsplatsen över bygget av nya Slussen.

Styrelsemöten

Styrelsen har haft fyra möten under 2023 vid följande datum och platser:

- 14 februari, digitalt via Skype
- 30 mars, Västerås stadshus
- 22 augusti, Länsstyrelsen i Stockholms län
- 23 november, digitalt via Skype

Protokoll från styrelsemötena finns på hemsidan: www.malaren.org. Protokollen sänds till styrelsen och revisorer med flera via e-post.

Möten med arbetsgruppen

Under år 2023 har arbetsgruppen inte träffats. Under detta år har fokus istället lagts på att bygga upp de olika nätverken inom förbundet.

Nätverk för vattenstrategier

Under år 2023 har nätverket med 26 kommuner delats upp i två grupper, en för kommunerna på västra sidan om Mälaren, och en för de kommuner som ligger österut. Varje nätverk har haft tre möten under året.

- 3 februari Nätverk Ö (fysiskt möte)
- 10 februari Nätverk V (fysiskt möte)
- 4 september Nätverk Ö (fysiskt möte)
- 3 oktober Nätverk V (digitalt möte)
- 21 november Nätverk Ö (digitalt möte)
- 8 december Nätverk V (fysiskt möte)

Samverkan och information

Mälarens vattenvårdsförbund har under 2023 i olika sammanhang samverkat med andra organisationer om förbundets arbete.

Vattenmyndigheten

Samordning av förbundets och Vattenmyndigheten arbete har skett fort-löpande under 2023, eftersom förbundets kansli är placerat på Vattenmyndigheten i Västerås. Personalen på förbundets kansli har deltagit på avdelningsmöten och kanslimöten inom Norra Östersjöns vattendistrikt. Mälarens vattenvårdsförbund har även en representant i Vattenmyndighetens referensgrupp för kommuner i distriktet. Samverkansansvarig på Vattenmyndigheten ingår förbundets nätverk för vattenstrategier på kommunerna.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV)

Mälarens vattenvårdsförbund samverkar med HaV i många frågor, kanske främst miljöövervakningen, men även inom projektutveckling. Sedan 2019 ingår Mälarens vattenvårdsförbund med ett pilotområde inom HaV:s satsning LEVA (Lokalt engagemang för vatten), en satsning för mer åtgärder mot övergödning, som samordnas av HaV. Läs mer under rubriken ”Åtgärdssamordnare Sagån” på sid 22.

Mälarens vattenvårdsförbund deltog som föredragare under de nationella miljöövervakningsdagarna i Uppsala i september. Förbundet deltog även i det årliga utförarmötet för Nationell Miljöövervakning, programområde Sötvatten, som ägde rum i Sigtuna den 26-27 november.

Vattenvårdsförbund

Mälarens vattenvårdsförbund samverkar och utbyter löpande information med andra vattenvårdsförbund, främst de stora sjöarnas, Vänerns och Vätterns, men även Hjälmarens vattenvårdsförbund och Svealands kustvattenvårdsförbund. Vänerns, Vätterns och Mälarens vattenvårdsförbunds kanslier har gått mot ett allt större samarbete när det gäller miljöövervakning och kommunikation, där verksamheterna är mycket likartade.

Månatliga avstämningar har hållits under hela året via Skype med Vänern och Vätterns vattenvårdsförbund.

LIFE IP Rich Waters

Mälarens vattenvårdsförbund deltar som en partner i LIFE IP Rich Waters, och samverkar genom detta med många andra kommuner, länsstyrelser, företag och andra organisationer i Norra Östersjöns vattendistrikt. Samverkan sker både genom konkret arbete i projekten, samt andra aktiviteter som gemensamma möten inom hela LIFE IP.

Övriga organisationer och allmänhet

Organisationer runt Mälaren har fått information om verksamheten i förbundet och annan aktuell information om vatten via hemsidan och sociala medier, samt på förfrågan genom föredrag och även genom artiklar och inslag i tidningar, TV och radio.

Dessutom sker en omfattande informationsspridning via e-post och telefon genom samtliga av kansliets medarbetare, arbetsgrupp och styrelse.

Verksamhet 2023

Enligt stadgarna ska Mälarens vattenvårdsförbunds verksamhet omfatta följande:

- Bedriva miljöövervakning och ta fram underlag om tillstånd i vattenmiljön
- Redovisa miljöövervakningen till nytta för medlemmarnas verksamhet
- Bedriva arbete för samråd, information och resursutnyttjande
- Samverka med andra vattenorganisationer för att samordna utrednings- och åtgärdsfrågor
- Tillhandahålla lättillgänglig information om Mälaren

Enligt den vision som Mälarens vattenvårdsförbund antagit för verksamheten 2022-2027 ska förbundet:

- Vara en mötesplats för samverkan och ömsesidigt utbyte och lärande mellan medlemmarna
- Fortsätta att bedriva miljöövervakning i Mälaren samt utveckla den
- Stötta medlemmarna att nå målet god status i alla vattenförekomster till 2027
- Vara en gemensam röst för förbundets medlemmar gentemot relevanta sektorsmyndigheter
- Förbereda oss för att hantera kommande miljöutmaningar för Mälaren tillsammans
- Kommunicera Mälarens värde och nytta för att medvetandegöra oss alla

Bedriva miljöövervakning och ta fram underlag om tillstånd i vattenmiljö

Under 2023 har följande undersökningar utförts i Mälaren:

Undersökning	Utförare	Kostnad	Bidrag
Undersökning av vattenkemi, botten-djur, växt- och djurplankton i Mälaren (basprogram)	SLU, Institutionen för vatten och miljö	1 069 898 kr	780 000 kr (HaV)
Inventering av makrofyter (vattenväxter)	Örnborg Kyrkander Biologi & Miljö AB	175 000	
Inventering av glacialrelikta kräftdjur	Björn Kinsten	51 900 kr	

Drift av sensorövervakning i Sagån (installerades 2018 inom LEVA-projektet, åtgärder mot övergödning)	SLU, Institutionen för vatten och miljö	32 000 kr	
CyanoAlert, fjärranalys av alger	Brockmann Geomatics	72 500 kr	
Effektbaserade vattenanalyser, miljögifter	BioCell Analytica	46 500	

Basprogrammet, Mälärövervakningen

Basprogrammet sker inom ramen för den nationella miljöövervakningen i delprogrammet ”Stora sjöar”. Övervakningen samordnas av vattenvårdsförbunden för respektive sjö (Vänern, Vättern och Mälaren) och Havs- och vattenmyndigheten. Havs- och vattenmyndigheten bidrog med 780 000 kr under 2023 till Mälaren för genomförande av programmet. Vid sex tillfällen under året provtas 11 platser i hela Mälaren och en gång om året, i augusti provtas totalt 32 stycken platser, för att täcka in samtliga vattenförekomster i Mälaren.

Från och med januari 2018 har vi ingått en överenskommelse om forskningssamarbete mellan MVVF och SLU om Mälärövervakningen som löper till och med 2024.

Rapporten från basprogramsövervakningen 2023 färdigställs under april 2024. Den kommer att publiceras i samband med årsmötet den 17 maj och kommer även att läggas ut på hemsidan för distribution till förbundets medlemmar. I rapporten ingår även en redogörelse för forskning inom SLU som har koppling till Mälaren och Mälärövervakningen.

Inventering av glacialrelikta kräftdjur

Sedan 2015 genomförs årligen en inventering av glacialrelikta kräftdjur i Mälaren, samt även i Vänern och Vättern. Dessa små kräftdjur är en mycket viktig föda för flera fiskarter. Förekomsten av olika arter speglar också temperaturen i sjön, och därför är undersökningen en pusselbit för att följa klimatförändringens påverkan på Mälaren. 2021 hävdade man även in ett invasivt kräftdjur, *Hemimysis anomala*, som tidigare inte har upptäckts i Sverige. Därför finns nu extra bevakning på dessa, och som en uppföljning av Mälarens vattenvårdsförbunds undersökning, genomförde Länsstyrelsen i Stockholm en uppföljande undersökning enbart av de invasiva kräftdjuren under 2023 som återfinns här: [Utbredning av två främmande mysider i östra Mälaren | Länsstyrelsen Stockholm \(lansstyrelsen.se\)](https://lansstyrelsen.se).

CyanoAlert, fjärranalys av alger

Under sommaren 2023 fortsatte vi använda den satellitbaserade tjänsten CyanoAlert, för att få hjälp att bevaka algblomningar i Mälaren. I tjänsten ingår en gratisapp där vem som helst kan gå in och få information om

algkoncentration och risk för cyanobakterier för en valfri plats i Mälaren. Till exempel vid sitt eget badställe, eller rastställe för hunden.

I samarbete med flera länsstyrelser utökades tjänsten till att omfatta ett större geografiskt område under 2023. Detta gör att tjänsten blir billigare för oss i Mälarens vattenvårdsförbund, då vi delar på den med Länsstyrelserna i Stockholm, Södermanland och Östergötland. I den utökade tjänsten ingår även en viewer för visualisering av satellitdata och vattenkvalitetskartor samt sammanställning av miljöövervakningsdata för Mälarens övervakningsstationer.

Effektbaserade vattenanalyser

Med effektbaserade vattenanalyser mäts vattnets toxiska effekt på levande, odlade celler. Effektbaserade analyser tillför kunskap om den sammanvägda effekten av kända och okända miljögifter och även cocktaileffekter, något som inte mäts med traditionella analyser.

I denna undersökning analyseras vatten från Mälaren, Vänern och Vättern, och det är fokus på sjöarna som dricksvattentäkter. Därför deltar även ett flertal vattenverk runt alla tre sjöarna. Vattenprover har samlats från 5 lokaler under 3 tillfällen i Mälaren 2023 och kommer även att samlas in under vintern 2024. Proverna analyseras med en panel av effektbaserade metoder, relevanta för hälsa och miljö.

Resultaten ska sammanställas i en rapport och där jämföras internt, med andra studier i Sverige och internationellt, samt med i litteraturen föreslagna riktvärden. Rapporten färdigställs under våren 2024.

Utveckling av satellitbaserade indikatorer för statusklassning

Under 2022 och 2023 har vi i Mälaren, Vänern och Vättern tillsammans med Brockmann Geomatics och SLU, medverkat i ett projekt för att utveckla satellitbaserade indikatorer för statusklassning. Syftet är att kunna få förbättrade och förenklade metoder att statusklassa vattenförekomster, vilket på sikt skulle kunna leda till att vi kan ersätta vissa delar av den extensiva provtagningen i Mälaren med satellitövervakning. Projektbudgeten är 819 500 kr, varav Havs- och vattenmyndigheten bidrar med 200 000 kr och Rymdstyrelsen bidrar med 619 500 kr. Projektet har blivit förlängt och kommer att slutredovisas i början av 2024.

ÖVERSYN AV MILJÖGIFTSÖVERVAKNINGEN I MÄLAREN

Under 2023 har vi fortsatt arbetat med att ta fram ett övervakningsprogram för miljögifter i Mälaren. Då vi behöver genomföra en större screening av förekomsten av miljögifter i Mälarens vattenförekomster innan vi kan komma vidare, har vi fått pausa arbetet, och istället försökt få fram medel för att bekosta en sådan screening. Kostnaden rör sig om en kostnad om ca 1,5 miljoner kr för vattenanalyser och 0,5 miljoner kr för analyser av miljögifter i fisk. Under hösten 2023 har vi med hjälp av medel inom LIFE IP Rich Waters fått fram en summa för att kunna

genomföra halva screeningen i vatten i Mälaren. Provtagningen kommer att genomföras under 2024 i samband med SLU:s ordinarie vattenprovtagning.

Redovisa miljöövervakning till nytta för medlemmarnas verksamhet

Rapporter och sammanställningar

Under 2023 har följande rapporter färdigställts från undersökningar och andra projekt som påbörjats /genomförts från 2021 till 2022.

Rapport	Utförare	Genomförandeår
Fokus på Mälaren 2022 (resultat från Mälärövervakningen 2022 m.m.)	SLU, Institutionen för vatten och miljö	2022
Miljögifter i fisk från Vätern, Vättern och Mälaren 2021	Calluna	2021–2022
Glacialrelikta krätdjur i Vätern, Vättern och Mälaren 2022	Björn Kinsten	2022
Sjögull i Västra Mälaren 2022 - Bestånd och bekämpningsstatus	BioPrio	2022
Fågelskär i Mälaren 2022, faktablad	Länsstyrelsen Stockholm (publiserar även faktabladet)	2022

Samtliga rapporter förutom faktabladet om sjöfågel, finns utlagda på Mälarens vattenvårdsförbunds hemsida under publikationer. Faktabladet finns under publikationer på Länsstyrelsens i Stockholm hemsida.

Seminarier

MÄLARSEMINARIUM

Den 28-29 november höll MVVF tillsammans med SLU det sjätte årliga Mälarseminariet för medlemmar i Mälarens vattenvårdsförbund. Vi berättade om färsk resultat från miljöövervakningen i Mälaren, pågående forskningsprojekt och intressanta åtgärder i och runt Mälaren. De två dagarna innehåller fyra tematiska block på teman miljögifter, övergödning, fria vandringsvägar och biologisk mångfald. Totalt var 96 personer anmälda till Mälarseminariet. Den 28 november var 81 deltagare på plats på SLU, och den 29 november 56 deltagare på plats.

Bild: Mälarens vattenvårdsförbund och SLU under 2023 års Mälarseminarium.

En film om dagarna finns på vår Youtube kanal https://youtu.be/C8FTZr_k3NE

WEBBINARIER – MÄLARINARIER

”Mälarinarium” är en timmes webinarier som SLU håller i tillsammans med MVVF. Temat är information om pågående miljöövervakning och även pågående forskning på SLU som rör Mälaren. Under 2023 hölls tre webinarier via skype:

- 10 mars, tema grundvatten
- 15 juni, tema fisk samt CyanoAlert
- 26 september, tema klimatförändringar kopplat till våtmarker och översvämningar

Samtliga Mälarinarier finns tillgängliga på förbundets Youtube-kanal, [Mälarens vattenvårdsförbund - YouTube](#)

Stötta medlemmarna att nå målet god status i alla vattenförekomster

Samordna planering, finansiering och genomförande av åtgärder samt stötta med sakkunskap

Ansökningar om medel för åtgärder

Under 2023 har Mälarens vattenvårdsförbund skickat in/deltagit i följande ansökningar:

Ansökan	Avsändare/Mottagare	Sökt belopp	Beviljat belopp	Period
Waterlore: Natur- och kulturavsnaspekter på humanhydro-bio-klimat nätverk (SU huvudsökande)	FORMAS	9 139 110 kr	Besked mars 2023, beviljades ej	2023-2027
Ogulligt sjögull i Mälaren och Arbogaån (bekämpning av sjögull)	Västerås stad/Länsstyrelsen LONA-bidrag	4 723 200 kr	4 723 200 kr	2024-2027
LONA återställ (Åtgärder Limstabäcken)	Sala kommun/Länsstyrelsen LONA-bidrag	900 000 kr	900 000 kr	2024-2027
LONA Återställ (Åtgärder Hjulstabäcken)	Sala kommun/Länsstyrelsen LONA-bidrag	432 000 kr	432 000 kr	2024-2027

Risakanalys av Mälaren

Mälarens vattenvårdsförbund tog under 2021 fram en riskanalys för Mälaren. Onsdag den 19 april 2023 samlades 40 deltagare från 15 olika organisationer för att fortsätta att arbeta med riskanalysen. De som deltog kom från SLU, LRF, länsstyrelsen, Naturskyddsföreningen, Skogsstyrelsen, Mälarens båtförbund, kommuner och vattenverk. Syftet med arbetet är att få en gemensam bild av vad som är de största utmaningarna för Mälaren.

Bekämpning av sjögull i Mälaren

Bekämpningen av sjögull har fortsatt under 2023 i samverkan med berörda kommuner, länsstyrelser och Mälarens vattenvårdsförbund. Under

2023 har bekämpningen fokuserat på områden med mycket båttrafik, då det innebär ökad spridningsrisk. Ytterligare ett område har avlysts från båttrafik, Mellansundet i Västerås kommun. Detta för att förhindra ytterligare spridning. Vi har även provat en ny metod under 2023 för bekämpning i form av handplockning av sjögull med dykare. De nya flytande dukarna, som lades ut på prov 2022 på några platser, klarade vintern 2022-2023 bra, och fler har lagts ut under 2023. En del av de äldre ramarna, hade blivit demolerade av väder och vind och samlades in för skrotning/återvinning.

Under sommaren drabbades sjögullsbestånden av någon form av sjukdom, vilket ledde till att stora bestånd försvann. Nästan all sjögull i Arbogaån är försvann helt, och även stora delar av bestånden i Kungsör. Forskare från SLU har kopplats in, och studerar nu förloppet och sjukdomen, för att kunna hjälpa till med svar om sjukdomen och hur det kommer att påverka utbredningen av sjögull i Mälaren framöver.

Bild: döende Sjögull augusti 2023. Foto: Carina Tennfors

Åtgärdssamordnare Sagån-Mälaren och Svartån

Under samordningsåret 2023 har LOVA-projektet ”Åtgärder för bättre vattenstatus – Sagån och Svartån” fortskridit i bra takt. Projektet involverar åtgärdsprojekt inom Svartåns avrinningsområde tillsammans med åtgärdssamordnaren som tillträdde hos Västerås Stad. Åtgärdssamordnarna för Sagån har prioriterat lite av sin tid att få åtgärdssamordnaren för Svartån att komma på plats. Projektet i sig drivs via Sagåns vattenråd och deras beviljade LOVA-medel för åtgärdssamordning och det löpande arbetet med redovisning delas mellan Sagåns och Svartåns åtgärdssamordnare. Svartåns vattenråd har även fått extra stöttning med processledning under 2023.

2023 har ett flertal åtgärder startats upp som sedan kommer avslutas 2024. Året har präglats både av torka och kraftig nederbörd följt av översvämningar vilket har försvårat anläggningen av de åtgärder som planerats. Åtgärderna har blandade teman med allt från gäddvåtmark i jordbrukslandskap till flödesbuffrande våtmarker i skogslandskapet. Gemensamt för samtliga är att de anläggs till låg kostnad i alla led, från administration till anläggning.

Nätverket för åtgärdssamordnare som startades upp under 2021 har under 2023 haft ett digitalt möte parallellt med kontinuerligt löpande stöd. I åtgärdssamordnarnätverket planeras regelbundna fysiska och digitala träffar 2024.

I slutet av 2023 arbetade MVVFs åtgärdssamordnare bland annat för uppstart av ett nytt projekt tillsammans med vattenmyndigheten kring kraftigt modifierade vatten där Hjulbäckens avrinningsområde som ligger inom Sagåns avrinningsområde är utpekade pilotområde.

Återställd våtmark i Sagån. Foto: Viktor Kärvinge

LAVA - lokal administration av vattenvårdsåtgärder

Inom ramen för LIFE IP Rich Waters projektutveckling, har vi påbörjat ett samverkansprojekt med Vattenmyndigheten och Sagåns vattenråd kring ett nytt arbetssätt för lokalt förankrade åtgärdsförslag. Samverkansprojektet är ett pilotprojekt under Havs- och Vattenmyndigheten och Vattenmyndigheten där Hjulbäcken (inom Sagån) är ett utav pilotområdena.

Idén växte fram inom samarbetet mellan Mälarens vattenvårdsförbund och Sagåns vattenråd. Här väcktes tanken om ett nytt arbetssätt för att ta fram åtgärdsprogram för vattenförvaltningen. Arbetet handlar om en bättre förankring av vattenförvaltningens åtgärdsprogram i jordbruksdominerade vattenförekomster som anses vara kraftigt modifierade. Lokala organisationer med förankring i jordbrukarkretsar identifierar åtgärder för bättre vattenkvalitet, som är utan målkonflikter med livsmedelsproduktionen. Målsättningen är att när arbetet är slutfört kan Vattenmyndigheten fastställa den lokalt framtagna planen som åtgärdsprogram för vattenförekomsten.

Metoden för arbetet och identifierandet av åtgärderna i lokala vattenvårdsplaner/program utformas i samarbete mellan markägare, vattenråd, åtgärdssamordnare, kommuner och Vattenmyndigheten.

Åtgärderna som identifieras lokalt och fastställs i det lokala åtgärdsprogrammet rör framför allt hydromorfologi (fysiska förändringar) och övergödning,

Leverabler:

- Åtgärdsplan som täcker åtgärder tillräckliga att nå god ekologisk potential i Hjulbäcken, som är en del av Sagåns avrinningsområde.
- Färdigställd arbetsmetod att föreslå för Vattenmyndighetens fortsatta arbete med vattenförvaltningen.
- Underlag/metod att föreslå berörda kommuner att integrera i kommunala vattenplaneringen.
- Uppskattning av kostnader, kompetensbehov mfl resurser för uppskattat genomförande i hela Sagåns avrinningsområde.

Projektet har fått ringar på vattnet och planeras att kopieras till områden inom Enköpingsåns avrinningsområde 2024. LAVA i Hjulbäcken slutförs i juni 2024.

Stöd till åtgärder inom kommunerna

UTBILDNING KOMMUNERNAS ROLL I VATTENFÖRVALTNINGEN

Under 2019 tog projektet MER fram ett utbildningsmaterial för målgruppen nya politiker som berörs av vattenförvaltningen. Under 2023 har vi uppdaterat utbildningen för att stämma med det nya åtgärdsprogrammet (2022-2027). Vattenmyndigheten har beslutat att göra anpassade varianter av utbildningsmaterialet vilket kommer att göra materialet tillgängligt över hela Sverige.

Utbildningen har hållits av förbundet:

23/3	MVVF:s politikerdag, Stockholm, 50 deltagare
14/6	Framtidsverkstad Örsundaån, Heby, 62 deltagare
13/9	KS Håbo kommun, 18 deltagare
19/9	MVVF:s digitala kvällsutbildning för politiker, 24 deltagare
6/10	Utbildningsdag Kolbäcksån, digitalt, 30 deltagare
22/11	Hjälmdagen, Katrineholm, 35 deltagare

Utbildningsmaterialet har 2023 beställts av 26 personer.

LIFE IP Rich Waters

MVVF deltar i delprojekten C4 som syftar till att skapa mer resurser till vattenarbetet och C18 som syftar till att samordna mätningar och källspårning av miljögifter i distriktet. MVVF deltar indirekt i delprojektet C2 som omfattar vattenplanering.

PROJEKTUTVECKLING MED FOKUS PÅ KOMMUNER

KOMPETENSUTVECKLING FÖR KOMMUNERNA

I projektbeskrivningen för Rich Waters ingår att i C4 bygga upp en funktion för att söka finansiering till åtgärdsprojekt. Funktionen ska hjälpa till att bygga upp kommunernas egen kompetens kring att utveckla projekt och söka pengar till dessa (med slutmålet att fler åtgärder ska bli genomförda). Under 2023 har arbetet med kompetensutveckling främst skett inom nätverket för projektutveckling där vi hållit 8 stycken digitala seminarier:

24 februari, *Stödet Skydda, bevara och återställa akvatisk mångfald*, 30 deltagare

29 mars, *Att arbeta med projektutveckling i en mindre kommun*, 20 deltagare

5 maj, *Öppet möte, ta med dina projektförslag och få feedback*, 5 deltagare

14 september, *Information om Interregprogrammen*, 10 deltagare

18 oktober, *Jordbruksverkets uthysning Vattenplaner*, 57 deltagare

7 november, *Vattenplaner del 2, så här gör du en vattenplan*, 28 deltagare

17 november, *LOVA-webbinarium, information och frågestund med LOVA-handläggare*, 17 deltagare.

14 dec, *Öppet möte, ta med dina projektförslag och få feedback*, 4 deltagare

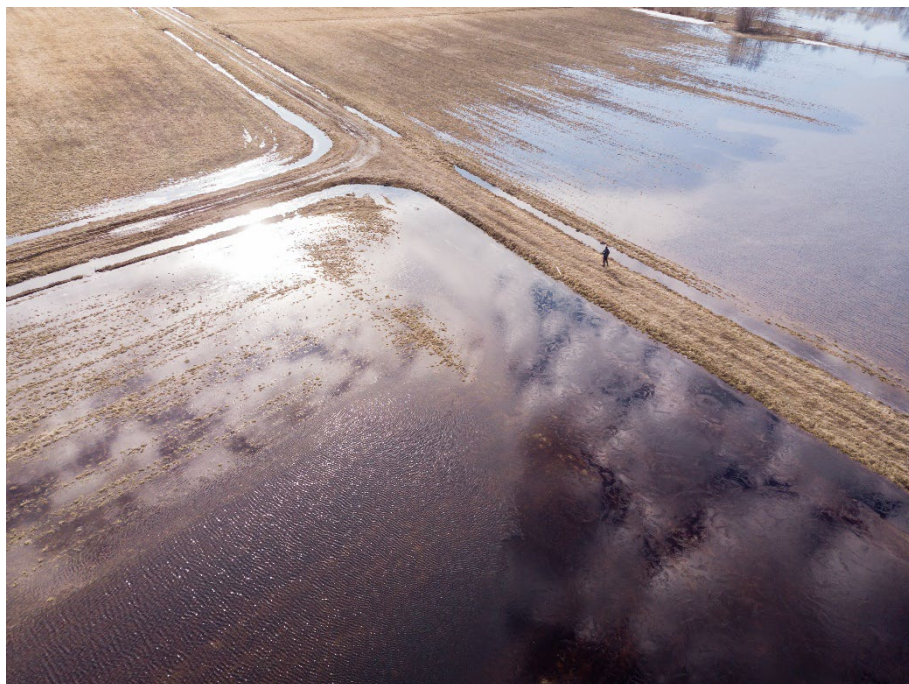

ÅRSHJUL UTLYSNINGAR

Inom MVVF vill vi göra det lättare för kommunerna att ha koll på utlysningar och projektansökningar. Därför har vi under 2023 tagit fram en översikt av utlysningar för året. Översikten finns på malaren.org och presenteras dels som ett årshjul, dels som en lista med kortfattade beskrivningar av bidragen.

KLIMAT, VATTEN OCH PROJEKTUTVECKLING

Det finns många beröringspunkter mellan klimatanpassningsåtgärder och vattenvårdsåtgärder. Förbundet har haft finansiering för en extra resurs att arbeta med detta på deltid under 2020-2023. Under 2023 har förbundet arbetat vidare med kunskapshöjande åtgärder inom området vattenvård kopplat till klimatanpassning, vilket resulterat i ny information på hemsidan under avdelningen: [Klimat och vatten | Mälarens vattenvårdsförbund \(malaren.org\)](http://malaren.org)

Genrebild. Foto: Erik Rahm, Mostphotos.

Under 2023 genomfördes en workshopserie på temat klimat och vatten som riktade sig till tjänstepersoner i medlemskommunerna, som stöd användes SMHIs material om kommunal klimatanpassning. Under tre hel-dagsträffar utspridda över året medverkade två kommuner samt länsstyrelserna i Västmanland, Uppland och Stockholm. De två deltagande kommunerna utvecklade i en förvaltningsöverskridande grupp en handlingsplan för klimatanpassningsåtgärder och ett styrdokument för skyfallshantering.

PROJEKTIDÉER FÖR STÖRRE ANSÖKNINGAR

Under 2023 arbetade vi vidare med de projektförslag som kom upp under de temabaserade workshopparna hösten 2021. De tre spår som följs upp är:

1. FRIA VANDRINGSVÄGAR I MÄLARENS TILLRINNINGSOMRÅDE

Under 2023 har en uppdatering av tidigare kartläggning från 2009 av Mälars- och Hjälmarmynnande vattendrag gjorts, inom ramen för LIFE IP Rich Waters. Den kommer att publiceras under våren 2024, och därefter kommer vi att arbeta vidare med konkreta projektförslag.

2. VATTENPLANERING KRING KOLBÄCKSÅN

Mälarens vattenvårdsförbund har fortsatt samordna kommunerna runt Kolbäcksån, och stöttat dem att ansöka om medel för åtgärdssamordnare. Hallstahammar, Fagersta och Surahammar sökte och beviljades under 2023 medel för detta, och sedan september är åtgärdssamordnaren

på plats och arbetar. Tillsammans med kommunerna arrangerade MVVF en digital utbildningsdag om vattenfrågor kopplat till Kolbäckån, med sikte på politikerna i kommunerna. Utbildningen hölls den 6 oktober, och samtliga kommuner längs Kolbäckån hade representant på plats. Arbetet planeras fortsätta med utbildning, information och åtgärder.

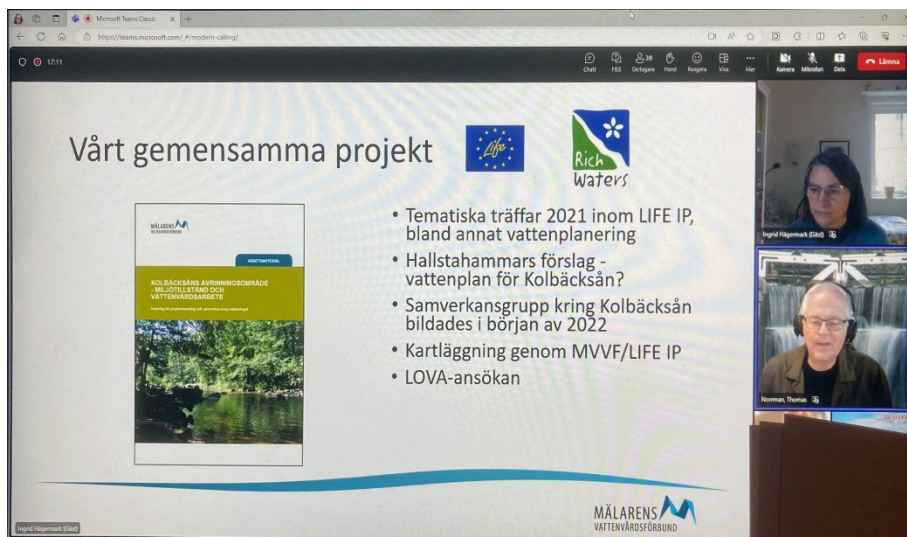

Bild: Det var god uppslutning till digitalt möte om Kolbäckån i oktober 2023.

3. NÄTVERK KRING KARTLÄGGNING OCH ÅTGÄRDER MOT PFAS/PFOS

Under 2022 startade vi ett nätverk kring frågor som gäller PFAS. Nätverket samlar ett flertal medlemmar. I första hand vattenproducenterna, men alltfler kommuner och andra medlemmar har anslutit sig till nätverket. I en arbetsgrupp i nätverket har vi tagit fram en skrivelse angående PFAS-problematiken, som vi skickade in som en hemställan till regeringen den 8 december 2023. Skrivelsen finns att läsa på vår hemsida, malaren.org.

Provtagning. Foto: Johan Hammar.

C18 MILJÖGIFTER

Se under rubriken ”Översyn av miljögiftsövervakningen i Mälaren” på sid 18 under avsnittet ”Miljöövervakning” för information om Mälarens vattenvårdsförbunds verksamhet i action C18 inom LIFE IP Rich Waters under 2023.

SEMINARIER OCH OMVÄRLDSBEVAKNING

Under året har vi arrangerat konferenser, fältbesök och webinarier på aktuella teman:

- Utbildning för nya politiker i vattenförvaltningen 23 mars i Stockholm. Ca 50 deltagare.
- Workshop riskanalys för Mälaren i Västerås den 19 april. Ca 45 deltagare.
- Samarrangemang om Inspirationsdag för åtgärdssamordnare, tillsammans med LIFE IP, 6-7 september i Västmanland.
- Digital utbildning för politiker om vattenförvaltning, kvällstid, 19 september. Ca 30 deltagare.
- Fältbesök för medlemmar, åtgärder vid Mungasjön i Västers. Ca 15 deltagare.
- Seminarium om projektfinansiering 19 oktober i Stockholm, tillsammans med andra ideella organisationer. Ca 20 deltagare.

Bilder upptill: från samverkansdag för att minska övergödningen i november 2023.

Bilder nedtill från vänster: fortsatt arbete med vår riskanalys av Mälaren i april 2023 samt bilder från då Mälarens vattenvårdsförbund och LIFE IP Rich Waters bjöd in till en utbildningsdag för politiker i mars 2023.

Tillhandahålla lättillgänglig information om Mälaren

Hemsidan

Hemsidan har uppdaterats löpande med aktuell information, publikationer m.m. under 2023. 26 nyheter har publicerats under året. Sex vattenvårdsråd med tillrinnande vattendrag till Mälaren har sedan 2021 sina hemsidor som undersidor till malaren.org.

Facebook & LinkedIn

Under 2023 har vi publicerat 43 inlägg på Facebook. Vi har även publicerat 20 inlägg på LinkedIn.

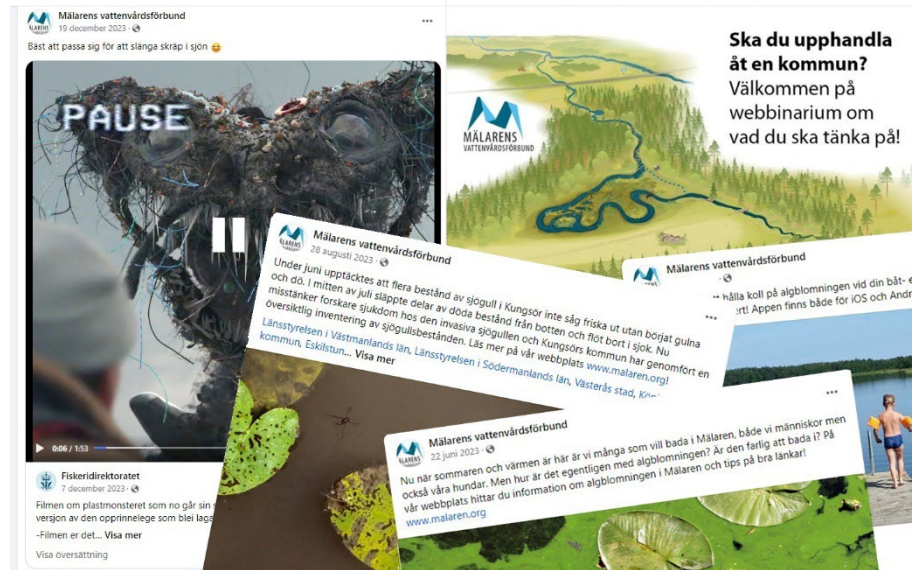

Bild: urklipp från några av våra inlägg i sociala kanaler.

Nyhetsbrev

MVVF har under 2023 skickat ut ett nummerat nyhetsbrev vid fyra tillfällen: 27/1, 14/3, 16/6, 7/11.

Inslag i media

Den 31 augusti sändes ett inslag i SVT Västmanland om sjögulldöden på Mälaren, ”Sjukdom kan ligga bakom massdöd av sjögull i Mälaren”.

Bild: SVT Västmanland (svt.se)

Utfall jämfört med budget 2023

Intäkter 2023	Budget VP	Utfall 231231	Differens
HaV, bidrag till nationell miljöövervakning	770 000	780 000	10 000
HaV, bidrag till utvecklingsprojekt stora sjöarna (miljöövervakning)	0	200 000	200 000
Bidrag Lst till CyanoAlert	0	172 500	172 500
Bidrag sjögullsbekämpning information, LOVA Eskilstuna	0	19 380	19 380
Bidrag från VM för utbildningsmaterialet "Kommunernas roll i Vattenförvaltningen"	0	52 200	52 200
Medlemsavgifter*	2 958 150	2 951 018	-7 132
Bidrag LOVA/HAV åtgärdssamordning	676 800	676 800	0
Bidrag LOVA/HAV åtgärdssamordning, del av inbetalt bidrag läggs som förutbetalad intäkt och används 2025 istället		-259 977	-259 977
Återföring av tidigare för stor avräkning av EU-bidrag i samband med budgetflytt till Lst	0	-141 314	-141 314
Summa intäkter direkt till MVVF	4 404 950	4 450 607	45 657
Bidrag LIFE IP Rich Waters, EU-bidrag via Lst Västmanland för lönekostnader*	956 250	1 219 432	263 182
Summa bidrag och intäkter totalt	5 361 200	5 670 039	308 839
Utnyttjande av förutbetalda intäkter	1 190 060	0	
Summa bidrag och intäkter 2023 samt förutbetalda intäkter	6 551 260	5 670 039	
Kostnader 2023			
Miljöövervakning			
Mälårövervakning bas (FOU-samarbete SLU)	1 078 260	1 069 898	8 362
Makrofytter	150 000	175 000	-25 000
Glacialreliktsinventering	50 000	51 900	-1 900
Sensorövervakning Sagån	32 000	32 000	0
Fjärranalys alger (CyanoAlert)	100 000	445 000	-345 000
Effektbaserade vattenanalyser		46 500	-46 500
Fiskövervakning	67 000	0	67 000
Miljöövervakning, personalkostnad	166 000	65 907	100 093
Summa miljöövervakning	1 643 260	1 886 205	-242 945
LIFE IP Rich Waters			
Personalkostnader projektutveckling via Lst U, C4**	815 150	1 162 701	-347 551
Personalkostnader medfinansiering MVVF, C4	143 850	191 649	-47 799
Konsultkostnader, C4	1 250 000	33 164	1 216 836
Personalkostnader miljögifter via Lst U, C18**	141 100	56 731	84 369
Personalkostnader medfinansiering MVVF, C18	24 900	11 084	13 816
Konsultkostnader, C18	190 000	0	190 000
Summa LIFE IP Rich Waters	2 565 000	1 455 329	1 109 671
Vattenvårdsprojekt			
Åtgärdssamordning Sagån/Mälaren, LOVA, konsultkostnader	75 000	17 450	57 550
Åtgärdssamordning Sagån/Mälaren, LOVA, personalkostnad 100%	728 500	495 276	233 224
Åtgärdssamordning Sagån/Mälaren, LOVA, resekostnader	20 000	43 455	-23 455
Summa Sagån/Mälaren åtgärdssamordning	823 500	556 181	267 319
Specialistkunskap, samordning nätverk och projektutveckling			
Sjögullsbekämpning	0	19 680	-19 680
Personalkostnader	462 500	306 603	155 897
Konsultkostnader och resekostnader	100 000	44 599	55 401
Summa specialistkunskap, samordning nätverk och projektutveckling	562 500	370 882	191 618
Information			
Information, konsultkostnader	100 000	105 573	-5 573
Information, personalkostnad	202 500	150 802	51 698
Summa information	302 500	256 375	46 125
Administration och ledning			
Förbundsmöten	75 000	64 526	10 474
Administration, ekonomi o ledning	559 500	730 326	-170 826
Diverse, oförutsett	20 000	8 138	11 862
Summa administration och ledning	654 500	802 990	-148 490
Övrigt			
Summa kostnader totalt	6 551 260	5 327 962	1 223 298
Därav direkta kostnader till MVVF	5 595 010	4 108 530	1 486 480
Resultat	-1 190 060	342 077	

Kommentarer till utfallet

Intäkter:

Mer intäkter än beräknat i år, tack vare möjligheter till ytterligare bidrag och medfinansiering.

Kostnader:

Miljöövervakning

Vi har fått extra bidrag för CyanoAlert och utvecklingsprojekt satellitbaserad övervakning på totalt 372 500 kr så de extra kostnaderna täcks av detta extra bidrag.

LIFE IP Rich Waters

Överskottet kommer av att vi budgeterat om i LIFE IP och flyttar konsultkostnader till personalkostnader istället. Överskottet kommer att användas till löner inom LIFE IP RW under 2024 istället

Sagån/Mälaren åtgärdssamordning

Projektet pausat och framflyttat. Arbetstiden har lagts på C4 inom LIFE IP Rich Waters istället sedan okt - 23. Överskottet kommer att användas till löner 2025 istället.

Specialistkunskap, samordning nätverk och projektutveckling

Överskottet beror främst på förflyttning av arbetstiden till projektet C4 inom LIFE IP Rich Waters.

Information

Med bidraget från Vattenmyndigheten inräknat blir totala kostnaden för information under 2023 endast 204 175 kr.

Administration och ledning

Total kostnad ca 130 000 kr högre än budgeterat för administration o ledning, beroende på att mer arbetstid har lagts på ledning och administration och mindre arbetstid på miljöövervakning och miljögiftsövervakning inom LIFE IP Rich Waters.

Summa kostnader

Kostnaderna är betydligt lägre än budgeterat. Det beror till störst del på att kostnader har förflyttats från konsultkostnader till personalkostnader inom LIFE IP Rich Waters, och kommer att användas till personalkostnader under 2024 istället för till konsultkostnader 2023. En annan orsak till överskottet jämfört med budget, är att vi har fått mer bidrag än vi budgeterat för, samt att vi använt konsulter i mindre utsträckning än budgeterat. En följd av att vi är flera på kansliet, och med det kan vi göra mer arbete själva.

Därav direkta kostnader till MVVF

Skillnaden mellan totala kostnader och direkta kostnader till MVVF, utgörs av den andel av personalkostnaderna, där bidraget ges direkt till Lst U. Det är de gråmarkerade rutorna under LIFE IP Rich Waters.

Förenklat årsbokslut för 2023

Havs- och vattenmyndighetens medelstilleddning till vattenvårdsförbundet för 2023 års miljöövervakning i Mälaren uppgick till 780 000 kr.

RESULTATRÄKNING					
Intäkter	Not	2020	2021	2022	2023
Erhållna bidrag & medlemsavgifter	1	5 481 179	4 657 228	4 523 226	4 450 608
Summa intäkter		5 481 179	4 657 228	4 523 226	4 450 608
Kostnader	2				
Undersökningskostnader*		-5 533 024	-4 462 090		
Administrationskostnader		-217 279	-198 617		
Miljöövervakning				-1 363 764	-1 886 205
LIFE IP Rich Waters				-370 500	-235 898
Övriga projekt, nätverk och samordning				-1 914 222	-927 062
Information				-126 805	-256 376
Administration och ledning				-788 893	-803 064
Summa kostnader		-5 750 303	-4 660 707	-4 564 184	- 4 108 605
Räntekostnader			-69		
Ränteintäkter					74
Resultat efter finansiella poster		-269 124	-3 479	-40 958	342 077
Resultat före skatt		-269 124	-3 479	-40 958	342 077
Skatt på årets resultat**		0	0	0	-6 272
Skatt pga ändrad taxering					
Årets resultat		-269 124	-3 479	-40 958	335 805

* Undersökningskostnader 2019-2021 omfattar även specialinsatser och projektet Mälaren - en sjö för miljoner.

** Utnyttjat tidigare års deklarerade underskott på totalt 311 606 kr, vilket ger ett skattemässigt resultat på ca 31 000 kr i år.

BALANSRÄKNING					
Tillgångar	Not	2020	2021	2022	2023
<u>Omsättningstillgångar</u>					
Kundfordringar		68 440	195 041	389 063	38 725
Aktuella skattefordringar		203 687	0	0	518
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		151 000	1 075 005	0	0
Övriga fordringar		450 132	293 662	127 097	0
Kassa och bank		3 608 584	2 009 700	2 746 156	3 396 002
Summa tillgångar		4 481 843	3 573 408	3 262 316	3 435 245
Skulder och eget kapital					
<u>Eget kapital</u>					
Balanserat resultat	3	893 295	620 069	616 590	575 632
Årets resultat		-269 124	-3 479	-40 958	335 805
Summa eget kapital		620 069	616 590	575 632	911 437
Skatteskulder					6 272
Övriga skulder					67 314
<u>Kortfristiga skulder</u>					
Leverantörsskulder		1 787 581	1 061 265	754 963	225 254
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4	2 074 192	1 895 553	1 608 726	1 763 659
Förutbetalda EU-bidrag				322 995	464 309
Summa kortfristiga skulder		3 861 773	2 956 818	2 686 684	2 523 808
Summa skulder och eget kapital		4 481 843	3 573 408	3 262 316	3 435 245

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Det förenklade årsbokslutet har upprättats enligt god redovisningssed. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges.

Not 1 Erhållna bidrag & medlemsavgifter		2020	2021	2022	2023
Medlemsavgifter		1 514 000	1 581 987	2 787 006	2 951 000
Mälaren en sjö för miljoner		1 154 000	1 154 000	0	0
Övriga bidrag, ersättningar			227 241	83 820	19 399
Statliga bidrag		1 690 200	1 694 000	1 652 400	1 621 523
EU-bidrag				322 995	0
Förutbetalda intäkter		1 122 979	0	-322 995	-141 314
Summa erhållna bidrag		5 481 179	4 657 228	4 523 226	4 450 608

Not 2 Förändrad uppdelning av kostnader

Sedan förbundet bildades 1998, har kostnaderna delats upp på två områden, Undersökningskostnader och administrationskostnader. Under de 25 år som gått sedan starten, har verksamheten förändrats väsentligt i storlek och omfattning. Därför har vi valt att ändra uppdelningen av kostnaderna från och med i 2022, när vi går in i en ny fas, till att bättre spegla den verksamhet och framförallt den budget som läggs. De områden som summeras budgeten delas upp på är

- Miljöövervakning
- LIFE IP Rich Waters
- Övriga projekt, nätverk och samordning
- Information
- Administration och ledning

Därför har vi valt att lägga upp kostnadsredovisningen på samma sätt.

				Balanserat	Årets
Not 3 Eget kapital				resultat	resultat
Belopp vid årets ingång				616 590	-40 958
Resultatdisposition				-40 958	40 958
Årets resultat					335 805
Belopp vid årets utgång				575 632	335 805

Not 4 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2020-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2023-12-31
Upplupna kostnader		625 556	325 775	300 798	195 754
Förutbetalda intäkter		1 433 636	1 533 528	1 307 928	1 567 905
Övrigt		15 000	36 250		
Summa		2 074 192	1 895 553	1 608 726	1 763 659

Västerås 2023-04-24

Mälarens vattenvårdsförbund

Solveig Nilsson   Peter Vesper   Bengt Strandberg

Elinor Caruth   Åsa Sturestig   Lars Greger

Vakant (Hallstaham-   Rickard Malmström   Jacques de Maré
mars kommun)

Anders Lindblom   Carina Färm   Daniel Hellström

Vakant (representant   Cassandra Telldahl   Vakant (Sjöfartsver-
för näringslivet)   Bjelkelöv   ket)

Per Pettersson

Vår revisionsberättelse har avgivits 2024-

Caroline Swartström

Ulla Persson

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 37 pages before this page
Dokumentet inneholder 37 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 37 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 37 sider før denne side

Detta dokument innehåller 37 sidor före denna sida

Per Daniel Harry Hellström

ba4116a5-0a2e-4747-9e0c-030fb2c95ec7 - 2024-04-24 12:14:43 UTC +03:00
BankID / Freja eID - d4914394-ec73-4acc-9bcf-f0735df22301 - SE

PETER VESPER

b2f4b277-6a86-4377-92d7-87399a27517b - 2024-04-24 12:15:28 UTC +03:00
BankID / Freja eID - 07e7ffcb-a95b-4c2c-85e0-1e1ef22ab845 - SE

JACQUES DE MARÉ

316553b6-fe99-4bc3-834f-76e03466a830 - 2024-04-24 12:15:23 UTC +03:00
BankID / Freja eID - 0389a46a-c7fd-4b97-b492-627cc540db11 - SE

CARINA FÄRM

028c9d76-5fd7-47be-9a8d-0be9c98249ce - 2024-04-24 12:21:46 UTC +03:00
BankID / Freja eID - dba706cc-a527-425c-abf8-37ff556af296 - SE

BENGT STRANDBERG

0f85fb28-6a7d-4826-ac3b-59f494d4495f - 2024-04-24 12:25:40 UTC +03:00
BankID / Freja eID - 5187e32d-7d92-4646-96a8-a03af264043f - SE

ELINOR CARUTH

5c7667e3-5fd1-4611-9b44-764318921f9a - 2024-04-24 12:27:45 UTC +03:00
BankID / Freja eID - c779d20e-16d5-42a3-8c38-0e7afd93f2fd - SE

CASSANDRA BJELKELÖV TELLDAHL

d208561d-1c7c-494a-92d3-530f171b8e4c - 2024-04-24 12:29:36 UTC +03:00
BankID / Freja eID - 177a38f0-45e0-407c-a601-1e6e06c24bce - SE

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmittekningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 38 pages before this page
Dokumentet inneholder 38 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 38 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 38 sider før denne side

Detta dokument innehåller 38 sidor före denna sida

Anders Lindblom

b29aa17e-2ef1-42ec-87a8-c4f2d57df61b - 2024-04-24 12:47:23 UTC +03:00
BankID / Freja eID - f0be2fae-a655-4154-a924-ce6cd91560bd - SE

SOLVEIG NILSSON

f0adab90-d640-40fa-b88e-912819e4661c - 2024-04-24 13:51:23 UTC +03:00
BankID / Freja eID - 6cb6bd15-2b40-4696-b85e-e9dc7fc31e54 - SE

Per Eric Pettersson

97af6d45-ccb7-4ea9-a3af-31d1b031d1e9 - 2024-04-24 14:11:56 UTC +03:00
BankID / Freja eID - 326e2861-a710-4742-951f-618b30a574b1 - SE

Anna Åsa Pernilla Sturestig

1cf700d1-5f52-49cd-b79f-16813406d7b6 - 2024-04-24 14:41:26 UTC +03:00
BankID / Freja eID - 0249b1f8-c31e-4fa5-9690-80dde18a44c6 - SE

RICKARD MALMSTRÖM

39456c2c-a7da-48f1-90da-e6a5d2f13011 - 2024-04-24 23:11:20 UTC +03:00
BankID / Freja eID - 6bf72836-9d9a-4c7e-9773-0a1e38490981 - SE

Lars Gustav Greger

b16e3405-2124-4282-b45b-bd5421712837 - 2024-04-25 13:55:14 UTC +03:00
BankID / Freja eID - 5003cd63-45d8-46c8-b799-b5c23a809c1b - SE

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 39 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 39 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 39 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 39 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 39 sider før denne side

Anna Caroline Svartström

7b7de742-e6cf-4acc-a104-1e566173b6e6 - 2024-04-26 16:21:55 UTC +03:00

BankID / Freja eID - 2c49d03b-e539-4c6c-b5cd-9fa773b0ee09 - SE

Ulla Inga Kristina Persson

cf26af41-f0c7-43d4-81d0-4997f3091209 - 2024-04-26 20:41:45 UTC +03:00

BankID / Freja eID - b63d073c-6580-431f-b68e-84a0c9bcf39e - SE

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende

Revisionsberättelse

Till förbundsstämman i MÄLARENS VATTENVÅRDSFÖRBUND

Org.nr. 878002 - 4090

Rapport om årsbokslutet

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsbokslutet för MÄLARENS VATTENVÅRDSFÖRBUND för år 2023.

Föreningens årsbokslut ingår på sidorna 33 - 35 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsbokslutet i allt väsentligt upprättats i enlighet med bokföringslagen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Förbundsrevisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorsred i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsbokslutet upprättas och för att bokföringslagen tillämpas vid upprättandet av årsbokslutet. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta ett årsbokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsbokslutet ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsred i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsbokslutet som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsbokslutet.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsbokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsbokslutet. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på detta. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsbokslutet, däribland upplysningarna, och om årsbokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna i enlighet med bokföringslagen.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Förbundsrevisorns ansvar

Jag har utfört en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionsred i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig

grad av säkerhet om huruvida årsbokslutet har upprättats i enlighet med bokföringslagen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsbokslutet har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för MÅLARENS VATTENVÅRDSFÖRBUND för år 2023.

Vi tillstyrker att förbundsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stadgarna.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsmed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsmed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Västerås, enligt datum som framgår av elektronisk signering.

Caroline Svartström
Auktoriserad revisor

Ulla Persson
Förbundsrevisor

Document history

COMPLETED BY ALL:

26.04.2024 19:40

SENT BY OWNER:

Caroline Swartström · 26.04.2024 15:11

DOCUMENT ID:

rkxEQuXYWR

ENVELOPE ID:

ByNX_QYb0-rkxEQuXYWR

DOCUMENT NAME:

Revisionsberättelse MÄLARENS VATTENVÅRDSFÖRBUND 2023-01-01--2023-12-31.pdf

2 pages

Activity log

RECIPIENT	ACTION*	TIMESTAMP (CET)	METHOD	DETAILS
Anna Caroline Svartström caroline.swartstrom@se.gt.com	Signed Authenticated	26.04.2024 15:14 26.04.2024 15:12	eID Low	Swedish BankID (DOB: 1986/01/14) IP: 194.14.78.10
Ulla Inga Kristina Persson UIKPersson@hotmail.com	Signed Authenticated	26.04.2024 19:40 26.04.2024 19:36	eID Low	Swedish BankID (DOB: 1951/07/18) IP: 213.100.223.243

* Action describes both the signing and authentication performed by each recipient. Authentication refers to the ID method used to access the document.

Custom events

No custom events related to this document

Verified ensures that the document has been signed according to the method stated above. Copies of signed documents are securely stored by Verified.

To review the signature validity, please open this PDF using Adobe Reader.

GDPR
compliant

eIDAS
standard

PAdES
sealed

Avgifter för medlemmar i Mälarens vattenvårdsförbund 2023

Indexuppräkning

Medlemsavgifterna indexuppräknas varje år från och med 2020 med index K84, som från och med 2023 har ersatts av K21. Uppräkningen till 2024 är 6,86% från 2023 års avgifter.

Kommuner

Strandnära kommuner, helt inom avrinningsområdet betalar 1,39 kr per invånare (2024 års nivå)

Strandnära kommuner, ej helt inom avrinningsområdet betalar 1,11 kr per invånare

Kommun som är granne med strandnära kommun betalar 27 900 kr

Kommun som ligger längre bort i avrinningsområdet betalar 16 500 kr

Kommun som tar dricksvatten från Mälaren men inte ligger i avrinningsområdet betalar 27 900 kr

Minimiavgiften för strandnära kommuner är 38 700 kr och en maxavgift på 557 700 kr. Beloppen avrundas uppåt till närmaste jämnt 50-tal kronor.

Länsstyrelser

Länsstyrelserna betalar 87 850 kr för medlemskap.

Landsting/regioner

Landstingen/regionerna betalar 58 600 kr för medlemskap.

Övriga myndigheter

Övriga myndigheter betalar 13 000 kr för medlemskap.

Företag/branschorganisationer/vattenverk

Företag och branschorganisationer betalar 13 000 kr för medlemskap.

Ideella organisationer

Ideella organisationer betalar 1 150 kr för medlemskap.

Medlemmar som tidigare inte betalat avgift

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) är medlem i förbundet men betalar inte någon avgift för detta.

HaV ger årligen ett väsentligt bidrag till övervakningen i Mälaren, f n 780 000 kr (2024). HaV är därför även fortsättningsvis avgiftsbefriade.

Nya medlemmar

De som ansöker om nytt medlemskap, ska få avgift efter vilken typ av medlem de är (kommun, länsstyrelse, landsting/region, övrig myndighet, företag/branschorganisation/vattenverk, ideell organisation).

Avgifterna för befintliga medlemmar visas i tabell 1.

Medlem	Typ av medlem	2024 års medlemsavgift
BOTKYRKA	Kommun	102 300
EKERÖ	Kommun	38 700
ENKÖPING	Kommun	60 950
ESKILSTUNA	Kommun	145 950
FAGERSTA	Kommun	16 050
HALLSTAHAMMAR	Kommun	39 100
HANINGE	Kommun	27 900
HUDDINGE	Kommun	122 200
HÅBO	Kommun	39 100
JÄRFÄLLA	Kommun	106 150
KNIVSTA	Kommun	39 100
KUNGSÖR	Kommun	39 100
KÖPING	Kommun	39 100
NYKVARN	Kommun	39 100
SALA	Kommun	27 900
SALEM	Kommun	39 100
SIGTUNA	Kommun	65 600
SOLLENTUNA	Kommun	27 900
SOLNA	Kommun	89 100
STOCKHOLM	Kommun	557 700
STRÄNGNÄS	Kommun	48 800
SUNDBYBERG	Kommun	54 800
SÖDERTÄLJE	Kommun	107 000
UPPLANDS-BRO	Kommun	38 300
UPPLANDS VÄSBY	Kommun	62 100
UPPSALA	Kommun	305 800
VÄSTERÅS	Kommun	209 050
Region Uppsala	Landsting	58 600
Region Västmanland	Landsting	58 600
Region Stockholm	Landsting	58 600
Länsstyrelsen i Stockholms län	LST	87 850
Länsstyrelsen i Södermanlands län	LST	87 850
Länsstyrelsen i Uppsala län	LST	87 850
Länsstyrelsen Västmanlands län	LST	87 850
Havs- och vattenmyndigheten	Myndighet	0
Sjöfartsverket	Myndighet	13 000
Trafikverket	Myndighet	13 000
Mälarenergi	Vattenverk	13 000
Norrvatten	Vattenverk	13 000
Telge Nät	Vattenverk	13 000
Stockholm Vatten AB	Vattenverk	13 000
Pfizer Health AB	Företag	13 000
Ragn-Sells Avfallsbehandling AB	Företag	13 000
Svensk Oljeåtervinning AB	Företag	13 000
Yara AB	Företag	13 000
Arbogaåns vattenförbund	Ideell organisation	1 150
Fyrisåns vattenförbund	Ideell organisation	1 150
Hedströmmens vattenförbund	Ideell organisation	1 150
Hjälmarens vattenvårdsförbund	Ideell organisation	1 150
Kolbäcksåns vattenförbund	Ideell organisation	1 150
Svealands Kustvattenvårdsförbund	Ideell organisation	1 150
Enköpingsåns vattenråd	Ideell organisation	1 150
Hågaåns vattenråd	Ideell organisation	1 150
Rocksta ås vattenråd	Ideell organisation	1 150
Sagåns vattenråd	Ideell organisation	1 150
Örsundaåns vattenråd	Ideell organisation	1 150
VAS-Rådet	Ideell organisation	1 150
LRF Mälardalen	Ideell organisation	1 150
LRF Södermanland	Ideell organisation	1 150
Länsförbundet av Naturskyddsförer	Ideell förening	1 150
Länsförbundet av Naturskyddsförer	Ideell förening	1 150
Länsförbundet av Naturskyddsförer	Ideell förening	1 150
Mälarens båtförbund	Ideell förening	1 150
Mälarens fiskareförbund	Ideell förening	1 150
Sportfiskarna region Mälaren	Ideell förening	1 150
Summa		3 168 150

Tabell 1. Avgifter för medlemskap i Mälarens vattenvårdsförbund.

VERKSAMHETSPLAN 2024

Innehållsförteckning

Vattenvårdsförbundets syfte och nytta	4
Verksamhet 2024.....	5
Vara en mötesplats för samverkan och ömsesidigt utbyte och lärande mellan medlemmarna	6
Årsstämma och övriga förbundsmöten.....	6
Mälarseminariet	6
Mälarinarium	6
Våra nätverk	6
Medlemsnätverk baserat på uppgift/roll i vattenarbetet.....	6
Ämnesspecifika nätverk.....	7
Medlemsvärvning	7
Fortsätta att bedriva miljöövervakning i Mälaren och utveckla den	8
Pågående miljöövervakning enligt fastställt program.....	8
Forskningssamarbete mellan Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och MVVF ...	8
Övrig miljöövervakning enligt program.....	9
Kampanjprovtagningar.....	9
Undersökningar av miljögifter i vatten.....	9
Utveckling av miljöövervakningsprogrammet	9
Utformning av program för övervakning av miljögifter i Mälaren	9
Utveckling av miljöövervakningen i samarbete med SLU.....	10
Nätverk för samordning och utveckling av miljöövervakningen	10
Samordning av mätningar och resultat inom avrinningsområdet	10
Nya metoder för miljöövervakning	11
Gemensamma delprogrammet för nationell miljöövervakning i Stora sjöarna	11
CyanoAlert, fjärranalys för övervakning av algblomning.....	12
Stötta medlemmarna att nå målet god status i alla vattenförekomster.....	13
LIFE IP Rich Waters avslutas.....	13
Stöd och åtgärder utifrån miljöproblem	13
Övergödning.....	13
Konnektivitet.....	14
Miljögifter.....	14
Invasiva arter.....	14
Klimatförändringar	15
Stöd till genomförande av åtgärderna i vattendirektivet.....	16
Vattenplanering	16
Tillsyn	16
Fysisk planering	17
LAVA – lokal administration av vattenvårdsåtgärder.....	17
Projektutveckling och finansiering	18
90-konto och insamling	18

Stöd till olika medlemsgrupperingar	19
Kommuner.....	19
Vattenproducenter	20
Vattenorganisationer	20
Utbildningar och seminarier.....	20
Information till politiker om nya åtgärdsprogrammet	20
Utbildning för kommuntjänstemän	21
Fältbesök.....	21
Sprida resultat och utbyta erfarenheter	22
Webbinarier i aktuella frågor	22
Sprida resultat från LIFE IP Rich Waters.....	22
Presentationsmaterial om Mälaren och miljön.....	22
Kunskapsbank med goda exempel.....	22
Dagvatten	23
Vara en gemensam röst för förbundets medlemmar gentemot relevanta sektorsmyndigheter.....	24
Förbereda oss för att hantera kommande miljöutmaningar för Mälaren tillsammans	25
Riskanalys av Mälaren	25
Kommunicera Mälarens värde och nytta	26
Tillhandahålla lättillgänglig information om Mälaren	27
Redovisa miljöövervakning till nytta för medlemmarnas verksamhet.....	27
Hemsidan.....	28
Sociala medier; Facebook och LinkedIn.....	28
Nyhetsbrev.....	29
Pressmeddelanden	29
Rapportserie och tillgängliggörande av gamla rapporter	29
Kalendarium 2024.....	30
Budget 2024	31

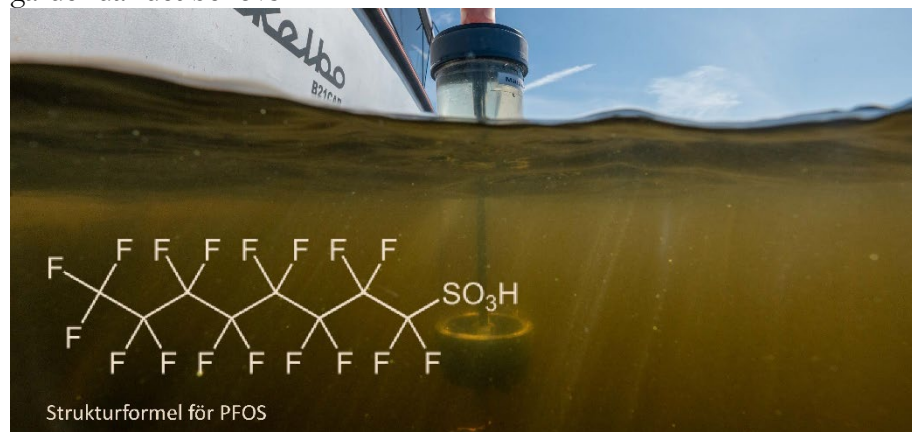
Vattenvårdsförbundets syfte och nytta

Mälarens vattenvårdsförbund är en allmännyttig ideell förening. Dess syfte är att bidra till underlag för samhällsplanering och annan verksamhet av betydelse för vattenförhållandena i Mälaren för att öka möjligheterna att följa upp miljömål och initiera miljöförbättrande åtgärder.

Genom samverkan främjar förbundet vattenvårdande insatser i Mälaren och dess avrinningsområde. I större delen av Mälaren är **övergödningen** fortfarande ett problem. **Miljögifter**, både kända och okända utgör också ett ständigt hot för Mälarens vattenkvalitet och allt levande i sjön. Många fiskar och andra vattenlevande djur är beroende av att kunna vandra upp och ner i tillrinnande vattendrag, bland annat för sin fortplantning, vilket inte alltid går på grund av **vandringshinder** på många platser i avrinningsområdet. Ett annat hot på frammarsch är **invasiva arter**, främst nu sjögull i västra Mälaren.

Mälaren står nu inför flera stora utmaningar: en **stark befolkningstillväxt** och en planerat **ökad livsmedelsproduktion i närområdet** samt påverkan från **pågående klimatförändring**. Allt detta innebär ökat tryck på Mälaren, dess **biologiska mångfald** och vattenkvalitet, som är en strategiskt viktig fråga i regionen. Inte minst som Mälaren idag är **dricksvattentäkt** för 2,3 miljoner invånare och där behovet av dricksvattenuttag antagligen kommer att fördubblas inom en inte alltför avlägsen framtid. För dricksvattenproduktionen är just nu miljögiftet PFAS en stor utmaning, men här spelar även frågor som **ökad brunifiering** och **grumling**, samt risk för **smittspridning** roll.

Mälarens vattenvårdsförbund vill med sitt arbete bidra till att bevara och förbättra Mälarens vattenkvalitet och spelar en viktig roll för lyfta frågorna om Mälarens tillstånd och samordna och driva på arbetet med åtgärder där det behövs.

Mälarens vattenvårdsförbund arbetar för att bevara och förbättra Mälarens vattenkvalitet.
Foto: Johan Hammar

Verksamhet 2024

I enlighet med vattenvårdsförbundets stadgar antagna 2017 ska förbundets verksamhet omfatta att;

- Bedriva miljöövervakning och ta fram underlag om tillstånd i vattenmiljön
- Redovisa miljöövervakningen till nytta för medlemmarnas verksamhet
- Bedriva arbete för samråd, information och resursutnyttjande
- Samverka med andra vattenorganisationer för att samordna utrednings- och åtgärdsfrågor
- Tillhandahålla lättillgänglig information om Mälaren

Med utgångspunkt i stadgarna har vi arbetat fram en vision för Mälarens vattenvårdsförbunds verksamhet 2022–2027 som antogs 2021 och som sammanfattas i sex nedanstående punkter:

- Vara en mötesplats för samverkan och ömsesidigt utbyte och lärande mellan medlemmarna
- Fortsätta att bedriva miljöövervakning i Mälaren samt utveckla den
- Stötta medlemmarna att nå målet god status i alla vattenförekomster till 2027
- Vara en gemensam röst för förbundets medlemmar gentemot relevanta sektorsmyndigheter
- Förbereda oss för att hantera kommande miljöutmaningar för Mälaren tillsammans
- Kommuniera Mälarens värde och nytta för att medvetandegöra oss alla

Utifrån dessa syften har följande verksamhetsplan tagits fram för 2024 som beskriver vilka uppgifter Mälarens vattenvårdsförbund (MVVF) kommer att arbeta med under året. För den löpande verksamhet som pågår årligen, se dokumentet Organisation & arbetssätt 2022-2024.

Vara en mötesplats för samverkan och ömsesidigt utbyte och lärande mellan medlemmarna

Årsstämma och övriga förbundsmöten

Fredagen den 17 maj genomförs årsstämma dit samtliga medlemmar i Mälarens vattenvårdsförbund inbjuds att delta.

För beskrivning av övriga förbundsmöten under året som styrelsemöten, arbetsgruppsmöten m.m., se ”Organisation och arbetssätt 2022-2024”.

Mälarseminariet

I november kommer Mälarens vattenvårdsförbund i samarbete med SLU att arrangera Mälarseminariet 2024 om pågående forskning och resultat från Mälaren. Från och med 2022 pågår Mälarseminariet två dagar, för att omfatta både miljöövervakning och åtgärder inom aktuella områden.

Mälarinarium

Tre gånger om året inbjuds medlemmarna i Mälarens vattenvårdsförbund att delta i webinarium som SLU håller via skype, för uppdatering av pågående forskning och andra projekt på SLU som anknyter till Mälaren. För inbjudan till webinarium, mejla Mälarens vattenvårdsförbunds kansli, eller se kalendariet på vår hemsida www.malaren.org.

Våra nätverk

Våra medlemmar har stor kompetens i sina organisationer. MVVF driver nätverk för olika områden där medlemmarnas kompetens tas tillvara och samordnas för att arbeta gemensamt med aktuella frågor för bättre kvalitet och kostnadseffektivitet. De ämnesspecifika nätverken är behovsstyrda och kan upphöra då en fråga är löst. Dessa nätverk drivs under 2024:

Medlemsnätverk baserat på uppgift/roll i vattenarbetet

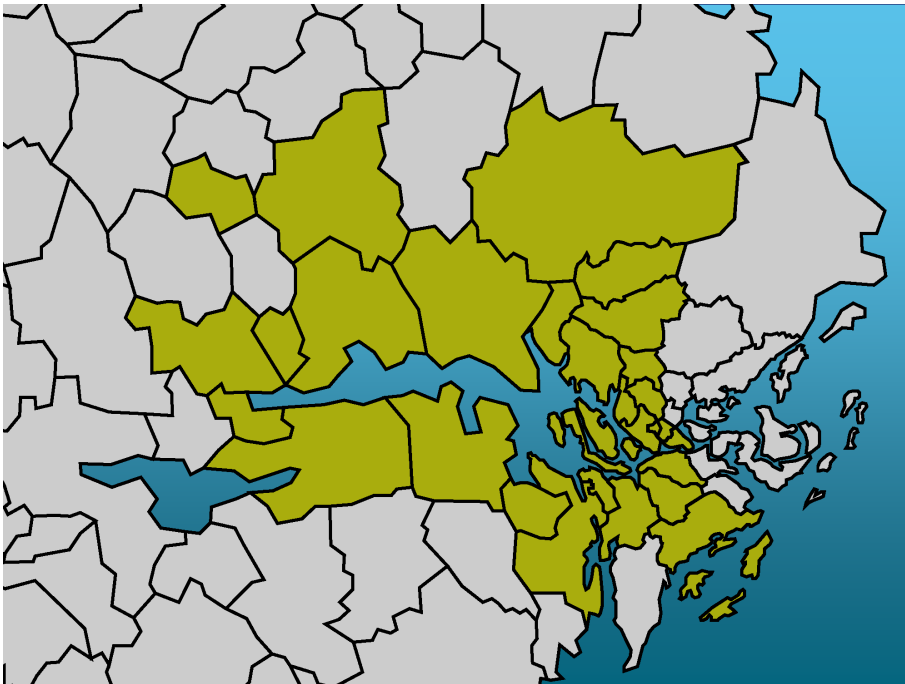
- Nätverk för vattenpolitiker på kommuner
- Nätverk för vattenstrategier på kommuner
- Nätverk för dricksvattenproducenter kring Mälaren
- Nätverk för åtgärdssamordnare

Ämnesspecifika nätverk

- Nätverk för frågor kring konnektivitet/fria vandringsvägar
- Nätverk för kartläggning och åtgärder mot PFAS/PFOS
- Nätverk för minskad spridning av giftiga båtbottnfärger (TBT)
- Nätverk för projektutveckling
- Nätverk för bekämpning av sjögull

Medlemsvärvning

Det finns flera organisationer, företag och föreningar runt Mälaren som förbundet gärna skulle se som medlemmar. Vi fortsätter att söka kontakt med olika organisationer som kan vara aktuella för att bli medlemmar i förbundet och visar nytta med ett medlemskap i MVVF. En viktig grupp är övriga kommuner i avrinningsområdet samt de kommuner som får dricksvatten från Mälaren, men inte ligger i Mälarens avrinningsområde.

Kommuner i grönt är medlemmar. Förbundet fortsätter att söka efter och skapa kontakt med fler medlemmar.

Fortsätta att bedriva miljöövervakning i Mälaren och utveckla den

Pågående miljöövervakning enligt fastställt program

Forsknings-samarbete mellan Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och MVVF

Från och med januari 2018 ingick MVVF och SLU en överenskommelse om forskningssamarbete om Mälärövervakningen. Samarbetet löper sju år framåt, till och med 2024. SLU genomför den ordinarie Mälärövervakningen av

- fysikalisk-kemiska parametrar
- växtplankton
- djurplankton
- bottenfauna
- fisk

Provtagning i Mälaren 2023. Foto: Johan Hammar

UTVÄRDERING AV FORSKNINGSSAMARBETET

Avtalet med SLU gäller fram till och med 30 april 2025, alltså för miljöövervakning till och med 2024 med tillhörande rapport. Avtalet kan förlängas med en sexårsperiod, eller sägas upp 31 oktober 2024. Under 2024 fattar vi beslut om detta.

Övrig miljöövervakning enligt program

Skер enligt fastställd plan och omfattar inventering av makrofyter (5-6 lokaler/år) och glaciala relikter (3 lokaler varje år), sjöfågel vartannat år (jämnå årtal) och inventering av fiskbeståndet som sker via SLU Aqua.

Kampanjprovtagningar

Undersökningar av miljögifter i vatten

Under 2024 planerar vi för en mindre omfattande screening av miljögifter i ytvatten med utgångspunkt från rapporten om miljögiftsövervakningen från Naturhistoriska riksmuseet. Denna screening är tänkt att göras i de 11 provtagningsplatser som utgör basprovtagningslokalerna i Mälaren. Kartläggning av miljögifter ingår under åren 2017–2024 som ett delprojekt i LIFE IP Rich Waters, C18. Vi saknar fortfarande finansiering för den omfattande screening av miljögifter som, enligt vattenförvaltningen, ske var tredje vattenförvaltningscykel, dvs vart 18:e år. Total kostnad för en sådan screening i ytvatten är ca 1,5 miljoner kr och fisk ca 0,5 miljoner kr.

Utveckling av miljöövervakningsprogrammet

Utformning av program för övervakning av miljögifter i Mälaren

Vi saknar ett program för övervakning av miljögifter i Mälaren. Under 2022 påbörjades ett arbete tillsammans med representanter från några intresserade medlemmar inom förbundet, främst kommuner, länsstyrelser och vattenverk, för att ta fram ett förslag till program. I detta ingår att bestämma vilka ämnen som behöver övervakas i våra 32 olika vattenförekomster, samt hur de eventuellt kan grupperas och hur vi kan samverka inom förbundet kring övervakningen av miljögifter. Upplägget utgår från den översyn av miljögiftsövervakningen i de stora sjöarna som Naturhistoriska riksmuseet gjorde under 2020-2021. Arbetet med att ta fram upplägg för övervakningsprogram för miljögifter fortsätter under 2024. För att slutgiltigt kunna bestämma upplägget av programmet, behöver vi genomföra ovan nämnda screening av miljögifter i ytvattnet

och fisk i Mälaren. Dessutom saknar vi i dagsläget finansiering för ett löpande övervakningsprogram för miljögifter, därför är även det en fråga vi arbetar med att lösa.

Utveckling av miljöövervakningen i samarbete med SLU

Förutom den ordinarie provtagningen, utvecklar vi tillsammans med SLU miljöövervakningen. De frågor som vi avser att arbeta med tillsammans under 2024 är:

- Fortsatt dokumentation kring uppkomsten av provtagningsprogrammet i Mälaren, varför det utformades som det gjordes.
- Utveckla metoder och arbetssätt för uppföljning av vattenvårdsåtgärder med fokus på åtgärder för minskad övergödning.
- Undersöka möjligheten till uppföljning av strukturkalkningen runt Mälaren, och dess påverkan på Mälarens vattenkvalitet.
- Samarbete med examensarbetare.
- Samarbete kring sjögullsbekämpningen.
- Samverkan kring miljöövervakning i tillrinnande vattendrag till Mälaren

Nätverk för samordning och utveckling av miljöövervakningen

Vi har startat upp ett nätverk för samordningen av övervakning av miljögiftsmätningar, som vi vill ska omfatta så många medlemmar som möjligt. På sikt är tanken att nätverket, förutom övervakning av miljögifter, även kommer att handla om samordning och utveckling av miljöövervakningen inom hela Mälarens avrinningsområde, både allmänt kring recipientkontroll, uppföljning av åtgärder och förbättrad spridning av resultaten från övervakningen.

Samordning av mätningar och resultat inom avrinningsområdet

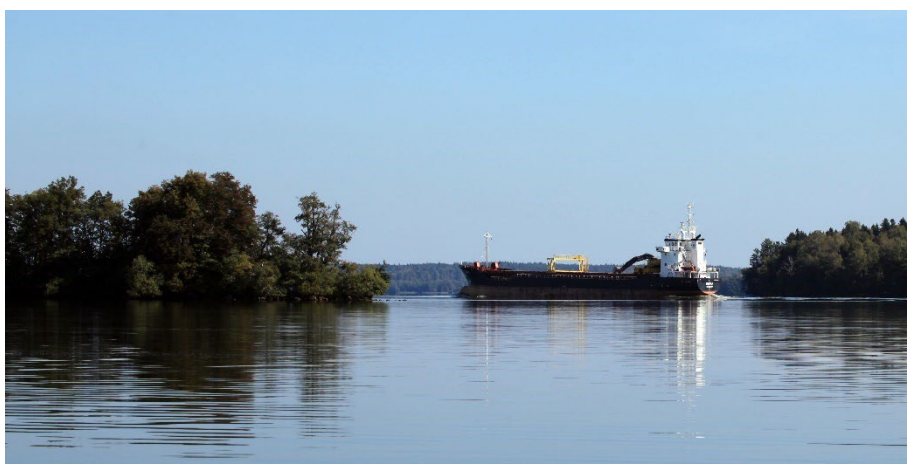
I samband med översynen av avtalet med SLU kommer vi att titta närmare på möjligheterna till samordning av både mätningar och resultatredovisning för tillrinnande vattendrag till Mälaren samt utlopp, så att de kan kopplas ihop med nuvarande Mälärövervakningen och dess resultatredovisning. Vi kommer även att se över möjligheten att infoga

resultaten från den fiskövervakning i Mälaren som utförs av SLU Aqua, så att den kommer in i vår resultatredovisning.

Nya metoder för miljöövervakning

Gemensamma delprogrammet för nationell miljöövervakning i Stora sjöarna

Mälärövervakningen är en del i den nationella miljöövervakningen i sötvatten och ingår i delprogrammet ”Stora sjöarna” tillsammans med Vänern och Vättern. Vi arbetar fortsatt tillsammans med Vänern och Vättern för att utveckla miljöövervakningen i de stora sjöarna.

Lastfartyg i Mälaren. Foto: Per Nilsson

UTVECKLING AV INDIKATORER FÖR STATUSKLASSNING AV YTVATTEN MED HJÄLP AV FJÄRRANALYS

Under 2023 har vi genomfört ett projekt i samverkan med Vänern och Vättern tillsammans med Brockman-Geomatics, SLU och Rymdstyrelsen för utveckling av fjärranalys (satelliter) för statusklassning av övergödning samt även uppföljning av fiskbestånden. Under 2024 arbetar vi vidare med resultaten för att se hur vi kan omsätta dem i praktiken.

EFFEKTBASERADE VATTENANALYSER

Under 2023-2024 genomförs en effektbaserad analys av ytvattnet på några platser i Mälaren i samarbete med Vänerns och Vätterns vattenvårdsförbund och företaget BioCell Analytica. Effektbaserad

analysmetod rekommenderas just för uppföljning av förekomst av hormoner i vattnet, där vi tidigare har lite frågetecken kring halterna i Mälaren. Med den effektbaserade analysen kan man även utvärdera vattnets kvalitet utifrån olika typer av toxicitet, utan att behöva analysera enskilda ämnen. Detta är en ny metod för övervakning, som kan ge svar på viktiga frågor, utan att behöva känna till vilka substanser som finns i vattnet.

CyanoAlert, fjärranalys för övervakning av algblomning

Under 2023 har vi tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholm, Södermanland och Östergötland utvidgat samarbetet kring tjänsten CyanoAlert för daglig uppdatering av risk för algblomning på olika platser i Mälaren. Informationen kan allmänheten ta del av via en gratis app. I tjänsten ingår också en årlig sammanställning av data från vattenförekomsterna som en del av miljöövervakningen. Vi fortsätter att delta i utvecklingen av tjänsten och följer hur resultatet från vårt utvecklingsprojekt kring indikatorer för statusklassning kan sammanfogas med CyanoAlert, för en förhoppningsvis mer rättvisande statusklassning av övergödning. Samarbetet med länsstyrelserna innebär att våra kostnader för tjänsten minskar, och att tillgången på data breddas till att även omfatta fler sjöar än Mälaren.

Algblomning i Svartån, Västerås.

Stötta medlemmarna att nå målet god status i alla vattenförekomster

LIFE IP Rich Waters avslutas

Vattenvårdsförbundet har sedan 2017 deltagit i projektet LIFE IP Rich Waters, som totalt omfattar 300 miljoner kr för vattenvård, och 32 partners i 29 delprojekt. Projektet avslutas nu i juni 2024. Vi har deltagit i två delprojekt, ett om projektutveckling och ett om miljögifter. Under våren 2024 kommer vi att fokusera extra på att leverera till EU enligt projektplanerna, samt se till att resultat förvaltas och värdefulla samarbeten lever vidare. Mer om detta står under respektive rubrik nedan.

Stöd och åtgärder utifrån miljöproblem

Övergödning

ÅTGÄRDSSAMORDNARE ÖVERGÖDNING SAGÅN/MÄLAREN

Åtgärdssamordnaren för Sagån/Mälaren inom LEVA (Lokalt Engagemang för Vatten) kommer att fortsätta sitt arbete. Projektet har förlängts för att avslutas 2025, istället för som tidigare tänkt 2024. Det drivs med bidrag från LOVA. Mer om projektet finns att läsa på [Åtgärdssamordning | Mälarens vattenvårdsförbund \(malaren.org\)](#)

Utrivning av Herrkvarndammen som en del av åtgärdssamordningen för Sagån. Genom rivningen skapas fria vandringsvägar för fisk och vattenmiljön återställs. Foto: Viktor Kärvinge

Under 2024 fortsätter vi att stödja utvecklingen av åtgärdssamordnare för övriga tillrinnande vattendrag till Mälaren, hjälper till att söka projekt-pengar för åtgärdssamordnare i de vattendrag som saknar samt fortsätter att bygga upp vårt nätverk för åtgärdssamordnare runt Mälaren, där fler har tillkommit under 2023.

Konnektivitet

KARTLÄGGNING AV VANDRINGSHINDER INOM MÄLARENS AV-RINNINGSOMRÅDE/NÖVD

Vi tar del av den kartläggning av vandringshinder som kommer att publiceras i december 2023 inom LIFE IP Rich Waters, action C15. Utifrån kartläggningen arbetar vi vidare inom nätverket för frågor som gäller konnektivitet, för att planera för kommande projekt/åtgärder för fria vandringsvägar för fisk runt Mälaren.

Miljögifter

TBT I MÄLAREN (C18)

Arbetet inom C18 (miljögiftsundersökningar) inom LIFE IP Rich Waters har lett till att gruppen identifierat ett behov av att undersöka åtgärder för minskning av TBT. Under 2024 planeras en gemensam informationskampanj tillsammans med kommunerna, för att minska TBT i Mälaren. Kampanjen riktar sig till båtägare och båtklubbar. Inom nätverket planeras även möten för erfarenhetsutbyte om tillsyn och sanering inom det nätverk där kommuner och båtförbund ingår. Nätverket och kampanjen sker i samverkan mellan delprojekten C18 och C20 med Stockholms stad inom LIFE IP Rich Waters.

KARTLÄGGNING OCH ÅTGÄRDER FÖR ATT MINSKA PFAS (C18)

Vårt nätverk för gemensamt arbete med PFAS runt Mälaren utökas hela tiden. Vi planerar under 2024 för fortsatta provtagningar och kartläggningar i samarbete med länsstyrelserna och kommunerna runt Mälaren, samt erfarenhetsutbyte gällande källspårning och olika typer av åtgärder för att minska tillförseln av PFAS till våra vatten.

Invasiva arter

BEKÄMPNING AV SJÖGULL I MÄLAREN

Under 2023-2024 har vi beviljats medel via LOVA för att fortsätta bekämpningen av sjögull i Mälaren. Bekämpningen sker i samarbete mellan berörda länsstyrelser och kommuner runt Mälaren.

Under 2023 drabbades större delen av sjögullsbestånden i Mälaren och Arbogaån av någon form av sjukdom, vilket ledde till att stora arealer dog. Under 2024 kommer vi att följa utvecklingen noga. Forskare på SLU hjälper oss med detta och undersöker även vad som orsakat sjögulldöden tillsammans med oss.

Vi inväntar regeringens beslut 2024 om den nationella listan enligt EU-förordningen om invasiva arter kommer att besluta under 2024. Om sjögull klassas som invasiv art i Sverige enligt nationella listan, kommer vi ha mycket större möjlighet att söka LIFE-medel för att bekämpa den. Förhoppningen är då att vi kan skicka in en ansökan till EU hösten 2024. Under tiden fortsätter vi att bekämpa i ungefär samma nivå som de senaste åren med hjälp av LOVA-medel.

Döende Sjögull augusti 2023. Foto: Carina Tennfors

Klimatförändringar

Det finns många beröringspunkter mellan klimatanpassningsåtgärder och vattenvårdsåtgärder.

Under 2023 har vi erbjudit kommunerna inom förbundet att delta i en förvaltningsövergripande workshopserie om klimat och vatten. Under 2024 kommer vi att hålla en Klimatkonferens med fokus på Mälaren i ett förändrat klimat. Vi avser att planera denna dag ihop med SLU, klimat-samordnarna på länsstyrelserna samt dricksvattenproducenterna.

Stöd till genomförande av åtgärderna i vattendirektivet

Vattenplanering

VATTENPLANERING I KOMMUNERNA

Nya åtgärd 1 i åtgärdsprogrammet innebär att kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande vattenplanering med en helhetssyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv. Åtgärden bör också innehålla en plan för samverkan med berörda kommuner inom kommunens avrinningsområden.

Under 2023 har nätverket för tjänstepersoner behandlat frågan om hur vattenplanering fungerar i medlemskommunerna. Under 2024 kommer förbundet arbeta vidare med utgångspunkt i de behov tjänstepersonerna uttryckt.

VATTENPLAN KOLBÄCKSÅN – HALLSTAHAMMAR

Hösten 2020 väcktes idén att starta upp ett arbete med vattenplanering som omfattar hela Kolbäcksån, som har problem både med övergödning, miljögifter och konnektivitet/vandringshinder. Under 2022 har en grupp formats med representanter från kommunerna, LIFE IP Rich Waters och MVVF. Vi har samordnat arbetet och genomfört kartläggning. Under 2023 stöttade MVVF kommunerna med en ansökan om medel för en åtgärdssamordnare. Projektet beviljades stöd och en åtgärdssamordnare baserad i Hallstahammar anställdes i september 2023. I oktober 2023 anordnades ett digitalt informationsmöte för kommunerna runt Kolbäcksån och under våren 2024 kommer MVVF i samarbete med kommunerna att följa upp detta med ett fältbesök till vattenparken i Smedjebacken, samt hjälpa till att bredda nätverket för gemensamt arbete kring vattenkvaliteten i Kolbäcksån.

Tillsyn

Under 2022 genomfördes i samarbete med LIFE IP Rich Waters ett större seminarium med fokus på tillsyn. Seminariet var välbesökt med 90 deltagare som lyfte behovet av att kedjan från vägledande myndigheter till kommuner måste hänga ihop bättre, att de har behov av kompetenshöjande aktiviteter med goda exempel samt att det finns behov av ett nätverk för tjänstemän som arbetar med tillsyn.

I samarbete med Vattenmyndigheten för Norra Östersjön kommer vi under 2024 att lägga upp ett förslag för hur vi kan arbeta tillsammans för att stärka arbetet med tillsyn som utgår från miljökvalitetsnormerna för

vatten samt tillsyn över vattenskyddsområden, allt enligt vattenförvaltningens åtgärdsprogram.

Fysisk planering

Under 2024 kommer nätverken för vattenstrategier och politiker att diskutera frågan om fysisk planering och MKN i åtgärdsprogrammet och identifiera gemensamma utmaningar. Målet är också att ta kontakt med regionerna och länsstyrelserna för att se vilka behov som finns av att ta ett helhetsgrepp över fysisk planering kring Mälaren.

Lillåudden, Västerås. Foto: Per Nilsson

LAVA – lokal administration av vatten- vårdsåtgärder

Inom ramen för LIFE IP Rich Waters projektutveckling, har vi påbörjat ett samverkansprojekt med Vattenmyndigheten och Sagåns vattenråd kring ett nytt arbetssätt för lokalt förankrade åtgärdsförslag.

Idén växte fram inom samarbetet mellan Mälarens vattenvårdsförbund och Sagåns vattenråd. Här väcktes tanken om ett nytt arbetssätt för att ta fram åtgärdsprogram för vattenförvaltningen. Arbetet handlar om en bättre förankring av vattenförvaltningens åtgärdsprogram i jordbruksdominerade vattenförekomster som anses vara kraftigt modifierade. Lokala organisationer med förankring i jordbrukarkretsar identifierar åtgärder för bättre vattenkvalitet, som är utan målkonflikter med livsmedelsproduktionen. Målsättningen är att när arbetet är slutfört kan Vattenmyndigheten fastställa den lokalt framtagna planen som åtgärdsprogram för vattenförekomsten.

Metoden för arbetet och identifierandet av åtgärderna i lokala vattenvårdsplaner/program utformas i samarbete mellan markägare, vattenråd, åtgärdssamordnare, kommuner och Vattenmyndigheten.

Åtgärderna som identifieras lokalt och fastställs i det lokala åtgärdsprogrammet rör framför allt hydromorfologi (fysiska förändringar) och övergödning,

Leverabler:

- Åtgärdsplan som täcker åtgärder tillräckliga att nå god ekologisk potential i Hjulbäcken, som är en del av Sagåns avrinningsområde.
- Färdigställd arbetsmetod att föreslå för Vattenmyndighetens fortsatta arbete med vattenförvaltningen.
- Underlag/metod att föreslå berörda kommuner att integrera i kommunala vattenplaneringen.
- Uppskattning av kostnader, kompetensbehov mfl resurser för uppskattat genomförande i hela Sagåns avrinningsområde.

Slutförs i juni 2024.

Projektutveckling och finansiering

90-konto och insamling

Det finns stora behov av finansiering av vattenvårdsåtgärder i Mälardalen. Statlig finansiering finns men räcker inte och är inte förutsägbar. Trenden är att den statliga finansieringen till miljöåtgärder minskar. Det är också fler som vill arbeta med vattenvård vilket ger större konkurrens om de statliga medlen. Finansieringen kräver också relativt lång planeringstid och startsträcka, vilket inte passar exempelvis markägare som vill se snabbt resultat.

Under 2023 tog styrelsen för MVVF beslut om att undersöka möjligheten för förbundet att starta ett insamlingskonto (90-konto). Under 2024 arbetar vi vidare med förslaget. Genom att samla in pengar via 90-konto skulle förbundet exempelvis: kunna kanalisera givarnas engagemang, nå ut till fler aktörer, få möjlighet att nå företag som vill/bör arbeta med miljöfrågor och hållbarhet, välja vilka åtgärder som vi vill ska genomföras och fördela medlen, jämna ut de bidrag vi får från statliga medel och medfinansiera när vi söker statliga medel.

PROJEKTUTVECKLING MED FKG:s PÅ KOMMUNER (C4)

I projektbeskrivningen för LIFE IP Rich Waters ingår att i C4 bygga upp en funktion för att söka finansiering till åtgärdsprojekt. Funktionen ska hjälpa till att bygga upp kommunernas egen kompetens kring att utveckla projekt och söka pengar till dessa (med slutmålet att fler åtgärder ska bli

genomförda). Även andra organisationer än kommuner är välkomna att delta, även om kommunerna står i fokus.

Under 2024 fortsätter vi arbetet med att genomföra utbildningar om utlysningar med fokus på LOVA och LONA. Vi har spelat in flera tidigare utbildningstillfällen och dessa ska vi lyfta på hemsidan. Tillsammans med LIFE IP Rich Waters har vi under 2022 startat upp ett nätverk för projektutveckling och under 2024 kommer vi att fortsätta med regelbundna träffar. På hemsidan finns ett årshjul med externa finansieringsprogram och de deadlines som finns för respektive program. Årshjulet uppdateras efter årsskiftet. Då LIFE-projektet kommer att avslutas under 2024, ingår det även att under året säkerställa att denna funktion kommer att fortleva i lämplig form.

FÖRSLAG TILL PROJEKTIDÉER ATT UTVECKLA FÖR STÖRRE ANSÖKNINGAR

Under de senaste åren har förbundet genom kurser kring projektutveckling samt arbete i nätverk hittat flera områden som vi behöver kartlägga för att kunna söka projektfinansiering. Områden som detta berör är: Fria vandringsvägar i Mälarens tillrinningsområde, uppströmsarbete för att minska PFAS, åtgärder för att minska övergödning samt vattenplanering. Förbundets riskanalys för Mälaren som dricksvattentäkt och ekosystem har identifierat miljögifter och PFAS som en stor utmaning för Mälaren, likaså klimatförändringens effekter på Mälarens avrinningsområde.

Vi vill utveckla större, mer omfattande projekt med sikte på EU:s LIFE-program, men som även kan rikta sig mot annan finansiering för genomförande. Vi kan söka flera projekt med olika inriktning, eller försöka få ihop till ett större projekt som inkluderar flera aspekter. Vi samarbetar kring detta med projektledningen för LIFE IP Rich Waters.

Som ett första steg i att utveckla större projekt kommer vi under 2024 att fokusera på dessa områden:

- PFAS
- Konnektivitet
- Åtgärder övergödning
- Klimatförändringen och dess effekt på Mälaren

Stöd till olika medlemsgrupperingar

Kommuner

Förbundet har 27 kommuner som medlemmar och eftersom kommunerna har ett stort ansvar i åtgärdsprogrammet för vatten är det viktigt att stötta kommunerna. Detta gör förbundet främst genom de nätverk vi

håller för specifika utmaningar samt för vattenstrategier och politiker. Det är också viktigt att vi når ut med information om vår verksamhet till medlemskommunerna, via hemsida, nyhetsbrev och sociala medier, så att fler har möjlighet att engagera sig och ta del av vårt arbete.

Dricksvattenproducenter

Mycket av vårt arbete är centralt för dricksvattenproducenterna. Vi strävar efter att samverka med samtliga dricksvattenproducenter kring Mälaren i relevanta frågor, samt bygga nätverk med dem.

Vattenorganisationer

Vattenvårdsförbundet har som målsättning att ingå i samtliga övriga vattenvårdsförbund och vattenråd i Mälarens avrinningsområde. Under 2024 planerar vi att fortsätta utveckla samarbete med övriga vattenvårdsförbund och vattenråd för tillrinnande vattendrag till Mälaren, genom åtgärdssamordningen i vårt pilotområde för LEVA och skapandet av ett nätverk för samtliga åtgärdssamordnare runt Mälaren. Vi stödjer vattenorganisationerna både med hjälp att söka finansiering och praktiska råd kring åtgärder, såväl som att vi erbjuder plats på vår hemsida och hjälp med ekonomiadministration från MVVF.

**Lokalt engagemang
för vatten**

Via åtgärdssamordningen inom LEVA utvecklas samarbetet med andra vattenorganisationer.

Under 2023 fick Svartåns vattenråd stöd kring att lyfta fram och revidera vision och mål för sin verksamhet. Denna process kommer under 2024 att sammanfattas i ett dokument så att fler vattenråd kan ta del av erfarenheterna.

Sagån (LEVA) och projektutveckling: Under 2024 kommer Sagån vara fortsatt fokus för projektutveckling.

Utbildningar och seminarier

Information till politiker om nya åtgärdsprogrammet

Under våren 2023 gjordes en större satsning att uppdatera vårt utbildningsmaterial riktat till politiker, utifrån vattenförvaltningens nya

åtgärdsprogram. Under 2024 kommer vi att erbjuda medlemskommunerna att förbundet kan komma ut och hålla utbildningen. I september 2023 hölls en digital kvällsutbildning som spelades in, denna inspelade föreläsning ska marknadsföras under 2024.

Under 2024 ska MVVF tillsammans med våra vattenpolitiker på kommunerna utveckla en lista med frågor att ställa till förvaltningarna i syfte att nå framgång i vattenrelaterade frågor.

Politikerdag i mars 2023. Intresset var stort och totalt var det ett femtiotal politiker från 25 kommuner som deltog. Foto: xxx

Utbildning för kommundienstämän

Vi planerar att utveckla och hålla en ”grundutbildning” för nyanställda vattenstrateger och motsvarande på kommunerna. Under 2023 har nätverket för tjänstepersoner samlat in grundmaterial och behov från tjänstepersonerna. Grundutbildningen är tänkt att återkomma varje år, för att hjälpa de som kommit nya i sin roll både med sakkunskap, men också för att de ska komma i kontakt med våra nätverk. Kurserna vi redan har om LOVA/LONA ska läggas in i den här utbildningen.

I anslutning till grundutbildningen planerar vi att ha en dag då vi samlar alla tjänstemän för vidareutbildning och nätverkande. Utbildningsdagarna ska äga rum i slutet av augusti.

Fältbesök

Vi ordnar en dag 2024 med fältbesök till intressanta åtgärder som riktar sig främst till vattenpolitiker och kommundienstämän, men öppet för alla medlemmar att delta.

Vi planerar en fältdag 2024 (illustrativ bild). Foto: Per Nilsson

Sprida resultat och utbyta erfarenheter

Webbinarier i aktuella frågor

Under året anordnas kortare webinarier i aktuella frågor. Dessa utannonseras på hemsidan, i sociala medier och i vårt nyhetsbrev. Vi håller cirka 4 st om året, 2 på våren samt 2 på hösten.

Sprida resultat från LIFE IP Rich Waters

I våra nätverk sprider vi mycket kunskaper från Rich Waters. Vi förbereder oss också för att förvalta resultaten från LIFE IP Rich Waters, som avslutas 2024. Vi planerar för en avslutningskonferens under våren 2024 för att redovisa resultaten men som även ska ta upp vad som sker ”After LIFE”

Presentationsmaterial om Mälaren och miljön

Vi planerar att ta fram presentationer på olika ämnen som medlemmarna kan använda sig av när de vill informera andra. Teman kan vara övergödning, konnektivitet och miljögifter, samt korta presentationer av nya rapporter.

Kunskapsbank med goda exempel

Under 2024 fortsätter vi arbetet med att lägga upp information och länksamling kring goda exempel på åtgärder och hur man arbetar med att

förbereda arbete med åtgärder. Kunskapsbanken kommer att uppdateras i samband med att den nya hemsidan lanseras.

Dagvatten

Under 2024 kommer vi att ta fram en redovisning av vårt arbete med dagvatten.
Bild: Översvämning i Västerås Foto: Michael Erhardsson, Mostphotos.

Sedan 2014 har vi inom ramen för Mälaren – en sjö för miljoner arbetat med information och kunskapsutbyte kring dagvatten, riktat till medlemskommunerna. Under 2024 kommer vi att sammanställa en redovisning av vad arbetet vi har gjort hittills och presentera detta på hemsidan tillsammans med länkar till andra som arbetar vidare med dagvattenfrågan. Detta sker i samband med att hemsidan omarbetas.

Vara en gemensam röst för förbundets medlemmar gentemot relevanta sektorsmyndigheter

Vi fortsätter att hålla kontinuerlig kontakt med Havs- och vattenmyndigheten i frågor som gäller sjögull, samlat för medlemmarna kring Mälaren. Vi kontaktar även andra myndigheter och för medlemmarnas talan i de frågor där behovet uppstår.

Förbereda oss för att hantera kommande miljöutmaningar för Mälaren tillsammans

Risکاناليس av Mälaren

Under visionsarbetet identifierade vi klimatförändringar, kommande exploateringar och ökad livsmedelsproduktion som kommande utmaningar för Mälaren.

Vattenvårdsförbundet har under 2020-2021 tagit fram en riskanalys för Mälaren som dricksvattentäkt och ekosystem.

I april 2023 arrangerade vi en workshop med brett deltagande från intressenter runt Mälaren för att förankra och eventuellt justera riskanalysen. Riskanalysen visade att PFAS-frågan och klimatförändringen innebär stora risker för Mälaren, och de områden som är mest prioriterade för arbete med åtgärder för att minska riskerna.

Under 2024 kommer vi att arbeta vidare med fokus på åtgärder och aktörssamverkan. Vi arbetar med temat klimatförändringar, genom att arrangera en Klimatkonferens med fokus på Mälaren i ett förändrat klimat och med PFAS genom vårt nätverk för PFAS.

Klimatkonferens med fokus på Mälaren i ett förändrat klimat under 2024. Foto: Mostphotos

Kommunicera Mälarens värde och nytta

Förbundet kommer under 2024 att arbeta med att lyfta värdet av Mälaren till medlemmar och allmänhet. Vi vill ha en baslinje för att kunna mäta om vi genom vårt arbete uppnår ökad förståelse och kunskap kring Mälarens värde och nytta. Vi kommer att utreda möjligheter att genomföra en enkät om vilken kunskap människor har om Mälaren.

Några områden som vi kommer att fortsätta undersöka under 2024 är möjligheterna till medborgarforskning med Mälaren i fokus, forskning kring hälsoaspekter av vattenmiljöer (Blue Health) samt möjligheten att starta ett nätverk för miljöchefer i företag kring Mälaren.

Kommunikation av Mälarens värde och nytta är en viktig del i förbundets verksamhet.

Vinteraktiviteter på Mälaren. Foto: Per Nilsson

Tillhandahålla lättillgänglig information om Mälaren

Vattenvårdsförbundet ska verka för att sprida resultat både från den egna men även andras genomförda miljöövervakning samt resultat från genomförda åtgärder. Vi ska även sprida information om Mälarens nytta och värde.

Redovisa miljöövervakning till nytta för medlemmarnas verksamhet

2024 ÅRS MILJÖÖVERVAKNING

MVVF kommer tillsammans med SLU att redovisa resultaten från den miljöövervakning som genomförts i Mälaren under 2023. Detta kommer att ske vid årsstämman, vid Mälarseminariet samt även i form av en rapport och information via förbundets hemsida.

RESULTAT FRÅN 2024 ÅRS INVENTERING AV GLACIALA RELIKTER

Rapporten beräknas bli klar i december 2024, och läggs då ut på hemsidan.

CYANOALERT, ALGÖVERVAKNING INKLUSIVE APP

Inom projektet CyanoAlert kan data från fjärranalys med information om algblooming i Mälaren hämtas hem dagligen från satellit, via app för både android och iPhone. Appen är gratis att ladda ner och tillgänglig för alla, så länge vi använder tjänsten.

Genom CyanoAlert kan även allmänheten bevaka algbloomingen vid sin badvik. Badstrand Östra Holmen, Mälaren. Foto: Per Nilsson

RESULTATPRESENTATION TILL MEDLEMMARNA

Under 2024 kommer vi att fortsätta att arbeta med att hitta en bättre modell för att förmedla resultaten av mätningarna till kommunerna och övriga medlemmar som behöver känna till dem, både när det gäller sätt att komma ut och presentera resultaten hos medlemmarna, och den data som finns att hämta på webben. Detta sker i samband med att vi vidareutvecklar hemsidan under 2024.

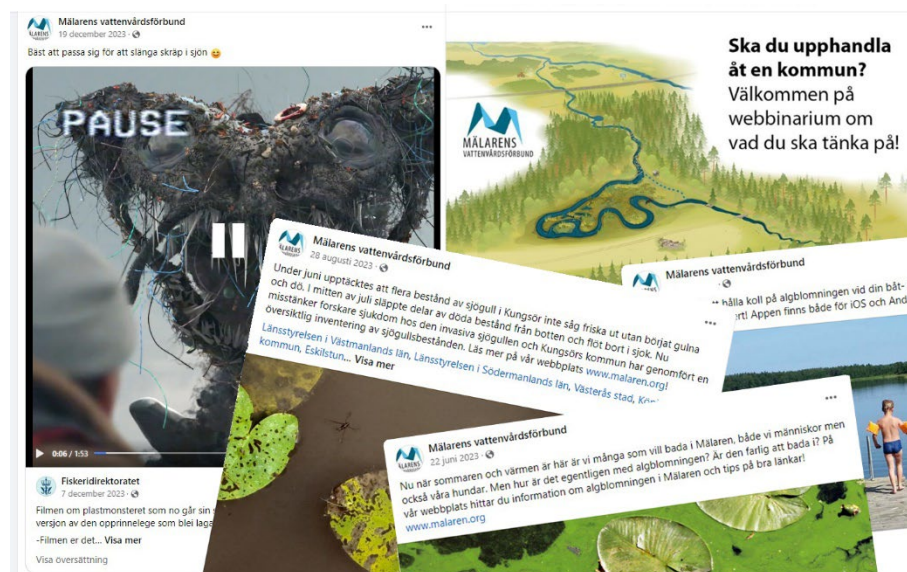
Hemsidan

MVVF gör resultat från miljöövervakning tillgängliga via förbundets hemsida. MVVF kommer dessutom att löpande lägga ut nyheter och information om vattenarbetet i Mälardalen på hemsidan. Vi samarbetar även med SLU kring deras webbsida "Fokus på Mälaren" med information om Mälärövervakningen och pågående verksamhet inom SLU som rör Mälaren. "Fokus på Mälaren" finns nu även på engelska och är sökbar internationellt. Vi har även undersidor för de vattenorganisationer, med tillrinnande vattendrag till Mälaren, som önskar få en hemsida hos oss. I vårt kalendarium lyfter vi även fram intressanta aktiviteter hos våra medlemmar.

I slutet av 2022 har påbörjades en omarbetning av hemsidan för att spegla den nya organisationen och verksamheten enligt visionen 2022-2027, Under våren/sommaren 2024 planerar vi att lansera den nya hemsidan.

Sociala medier; Facebook och LinkedIn

Under 2024 kommer vi fortsatt att lägga upp information om våra egna aktiviteter samt dela nyheter och aktiviteter från våra medlemmar och omvärlden, som rör vatten.

Mälarens vattenvårdsförbund jobbar aktivt med LinkedIn och Facebook.

Nyhetsbrev

Målet är att skicka minst 2 nyhetsbrev under 2024.

Pressmeddelanden

Vi kommer att aktivt arbeta med att skicka ut pressmeddelanden när nyheter, resultat och information behöver spridas.

Rapportserie och tillgängliggörande av gamla rapporter

Under 2022 påbörjades arbetet med att digitalisera äldre rapporter. Vi har startat upp en egen rapportserie för rapporter från Mälarens vattenförbunds och kommer under 2024 fortsätta arbetet med att katalogisera tidigare rapporter och retroaktivt numrera dem i serien.

Kalendarium 2024

Januari	Arbetsgruppsmöte
Februari	Mälarinarium Styrelsemöte
Mars	Utbildning för politiker om vattenförvaltningen
April	Styrelsemöte
Maj	Årsstämma Mälarinarium
Augusti	Utbildning för nya tjänstepersoner
September	Styrelsemöte Mälarinarium Fältbesök för alla medlemmar
Oktober	Klimatkonferens
November	Mälarseminariet
December	Styrelsemöte

Budget 2024

Intäkter 2024

HaV, bidrag till nationell miljöövervakning	780 000
Medlemsavgifter*	3 159 150
Avräkning av förutbetalt bidrag från EU	464 000
Bidrag LOVA/HAV åtgärdssamordning	338 400
Avsättning till förutbetalt bidrag LOVA/HAV åtgärdssamordning	-338 400
Summa intäkter direkt till MVVF	4 403 150
Bidrag LIFE IP Rich Waters, EU-bidrag via Lst Västmanland*	737 000
Summa bidrag och intäkter totalt	5 140 150
Utnyttjande av förutbetalda intäkter	0
Summa bidrag och intäkter 2024 samt förutbetalda intäkter	5 140 150

Kostnader 2024

Miljöövervakning	
Mälareövervakning bas (FOU-samarbete SLU)	1 158 000
Fiskövervakning	70 000
Sjöfågel	90 000
Makrofytter	100 000
Glacialreliktsinventering	52 500
Miljögiftsprovtagning	100 000
Sensorövervakning Sagån	35 000
Fjärranalys alger (CyanoAlert)	46 250
Miljöövervakning, personalkostnad	125 000
Summa miljöövervakning	1 776 750
LIFE IP Rich Waters	
Personalkostnader projektutveckling via Lst U, C4**	659 000
Personalkostnader medfinansiering MVVF, C4	404 000
Konsultkostnader, C4	200 000
Personalkostnader miljögifter via Lst U, C18**	78 000
Personalkostnader medfinansiering MVVF, C18	47 500
Konsultkostnader, C18	700 000
Summa LIFE IP Rich Waters	2 088 500
Vattenvårdsprojekt	
Åtgärdssamordning Sagån/Mälaren, LOVA, konsultkostnader	30 000
Åtgärdssamordning Sagån/Mälaren, LOVA, personalkostnad 100%	45 000
Åtgärdssamordning Sagån/Mälaren, LOVA, resekostnader	5 000
Summa Sagån/Mälaren åtgärdssamordning	80 000
Specialistkunskap, samordning nätverk och projektutveckling	
Personalkostnader	285 000
Konsultkostnader	20 000
Summa specialistkunskap, samordning nätverk och projektutveckling	305 000
Information	
Information, konsultkostnader	100 000
Information, personalkostnad	300 000
Summa information	400 000
Administration och ledning	
Förbundsmöten	75 000
Administration, ekonomi o ledning	370 000
Diverse, oförutsett	44 900
Summa administration och ledning	489 900
Summa kostnader totalt	5 140 150
Därav direkta kostnader till MVVF	4 403 150

- * EU-bidraget för lönekostnaderna inom LIFE IP Rich Waters för MVVF flyttades 2020 till Länsstyrelsen i Västmanlands län, på grund av att kansliets personal är anställd av Länsstyrelsen och EU inte tillåter internfakturering mellan två parter i projektet. Detta bidrag är det beräknade EU-bidrag som används till lönekostnader för MVVF personal, och som inte syns i vår bokföring eftersom det hanteras helt och hållet av Länsstyrelsen Västmanland. Bidraget 2023 från EU till våra personalkostnader är budgeterat till 892 500 kr.

- ** De personalkostnader som enligt budgeten kommer att synas i vår bokföring är 404 000 kr (C4) samt 47 500 (C18), dvs totalt 451 500 kr.